

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

VI. Évfolyam. 52. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., CHICAGO, Ill., KEDD, 1909. JUNIUS 29-én.

VI. Year. No. 52.

VÁLASZFÉLE EGY CZIKKRE.

RUDNYÁNSZKY S A MAGYAR UJSÁGÍRÁS AMERIKÁBAN.

Valamikor régen Gyulai Pál a „Budapesti Szemle”-ben azt írta az egyik könyvről: siró könyv. Gyulai Pál e megjegyzése jutott eszembe, amikor végigolvastam Rudnyánszky Gyulának a Cleveland Magyar Napilap 146-ik számában közzétett „Magyar újságírás Amerikában” című cikkét.

Az én könyvem és Rudnyánszky cikke között van azonban némi különbség. Én ha sirtam a könyvben, azon sirtam akkor, hogy Magyarországon egy egész népszótárat szándékosan félreértettek, hogy megrágalmazhassák. Rudnyánszky Gyula meg azért sirt a cikkében, mert újságot kell írnia és nem állhat a kohó mellé, hogy testi erejével keresse meg minden nap kenyerét. Sir továbbá azért is, mert újságíróiársai őt állítólag megrágalmazták.

Reflektálnom kell erre a cikkre. Két okból. Mert magam is újságíró vagyok s mert Rudnyánszky ur abban a cikkben felmenti az én nevemet is s habár az egyik helyen kegyesen elismeri, hogy „vérbeli és tisztességes újságíró” vagyok, a másik helyen mégis azt mondja, hogy szándékosan akartam neki fájdalmat okozni, mikor a csalógnál ellen kiveendő elfogadási paranccsal szerinte arra akartam elérni, hogy valamikor lelketlen emberek őt itt feljelentették s így a bevándorlási hatóság őt letartóztatta.

Csalódkozom azon, hogy Rudnyánszky ur, aki magát a jóízűs kertészének mondja, minden ok nélkül durva izléstelenséggel vádolja egy kollégáját, akit ő vérbeli és tisztességes újságíróknak mond. Tölem minden czélzás távol állott, annál távolabb, mert tudvalevőleg akkor, amikor Rudnyánszky ellen azt a gázságot elfogadták, én tiltakoztam ellene legerélyesebben és én szolgáltam családjának útmutatásokkal és tanácsokkal.

De Rudnyánszky ellenem szórt vádja mellesleg dolog. Fontos, sokkal fontosabb, amit a költő a magyar újságírásról mond, különös vonatkozással Amerikára. Ebből felajánlását, mint alaptalant, határozottan vissza kell utasítanom „vérbeli” újságíró voltomnál fogva, aki becsültem hivatásomat, szeretem. Ha Rudnyánszky ur mint újságíró arra az eszményi állapponra tudna helyezkedni, amelyet mint költő elfogad, nem sirna azon, hogy Amerikában a magyar újságírás a legsiralmasabb munka s nem azt panasznál el sokszor, hogy neki az újságírás „bár könnyel szózt, de valamelyes kenyeret” ad.

Egy nagy költő, Heine mondta: aki az írás mesterségét fejős tehénnek nézi, addig fogja fejni, míg a tej helyett — vízid kap. Magam részéről azt fűzöm ehhez: aki Amerikában mint magyar újságíró folyton csak azt hajtogatja, hogy ő mily nagy dolgokat akar végezni és esérébe csak könnyel szózt kenyeret kap, arra nézve, megengedem, siralmas munka az újságírás, talán a legsiralmasabb. Aki azonban, amikor az íróasztalához ül, lelki szemeivel végigtekint az Amerikában szétszóródott magyarságon és meglátja ennek lelketlenségét, küzdelmét az anyagiakért, az áldani fogja a sorsát, amely megadta neki, hogy apostoli munkát végezhet, hogy elfáradt lelkebe ifjító erőt öntött, hogy a munkától elkábult agyvelő emberi gondolkodásra vezetheti.

S higgye meg, Rudnyánszky uram, én a hivatásunkkal járó minden keserűséget gazdag kárpótlást, fejedelmi jutalmat talállok abban, ha lelki szememmel meglátok egy a munkától elesigázott magyart,

aki, amíg a lapomat olvassa, efelejtí nyomorát, a hontalanság keserűségét, akinek lomha lelkére és agyára én kötök szárnyakat, akit, ha mindjárt csak pillanatokra is, én vezetek ki az életből az — életbe.

Az újságíró, aki nem így érez, aki csak a könnyel szózt kenyeret látja maga előtt, az persze sokkal boldogtalanabb azoknál, akiket mi akarunk segíteni. Annak nem élvezet a fehér papiroson való szántás, hanem munka, kemény, idegbontó munka. S mikor Rudnyánszky Gyula az ilyen munkások közé sorozta magát, nemcsak a mesterségét rágalmozta meg, de megrágalmazta önmagát.

Én értem a keserűségét. Tudom, mit jelent az, amikor hivatatlanként félremagyarázzák legjobb szándékainkat és fagyos kezükkel belemarkolnak szívünknek legmelegeibe. A nyilvánosság, sajnos, oly ágy, amelyből a csizmaszokát meg poloskák nem lehet távolítani. De egy-két poloska miatt én, biz’ Isten, nem rombolnám le az ágyat.

Singer Mihály.

A válság.

Lukács sem alakított még kormányt.

A király szombatán fogadta Lukács Lászlót s hosszabban értekezett vele a kormányalakításról. Az értekezésnek azonban eddig semminemű gyakorlati eredménye nincsen.

Míg Bécsben ekképp sürin értekeznek a magyar nemzet „boldogításá” dolgában, azalatt, ha a bércézett kábeljeleseknek hitelt adunk szabad, a helyzet egyre jobban összegabalyodik. Egy vasárnapi hírt szerint ugyanis Kossuth Ferenc és Andrassy Gyula végleg kiváltak a kormányból s egy új kormányalakításnál számításba sem jönnek többé.

Ennél azonban sokkal fontosabb az a kábeljelentés, mely azt hozza hírül, hogy a mesterségesen helyreállított egységsúly a függetlenségi pártban megint megbillent s hogy Kossuth Ferenczel szemben Justh Gyula kerekedett felül. A nemzetre nézve gyakorlati érteke ennek sinosen ugyan, csak akkor lesz, ha Ferencz József beváltja a fenyegetését, ha felosztja a Házat s egy oktrojált választási reform alapján új képviselőket választ. Akkor azután függetlenségi fogak szembe kerülnek függetlenségiakkal s a két perlekedő közt a harmadik fog nyerni. S ez a harmadik — hatvanhét.

Magyarok barátja.

Dr. Marr south norwalki plébános meghalt.

A Connecticut állambeli South Norwalkon a magyarok dr. Marr római kath. plébánosban egy derék, lelkes barátot veszítettek.

Az angol pap minden alkalommal jelét adta a magyarok iránt táplált rokonszenvének s a legutóbbi március tizenötödiki ünnepségen ő tartotta az angol beszédet, amelyben lelkes szavakkal dicsőítette a magyar nemzetet.

Dr. Marr most kapta püspökké való kinevezését, amelynek azonban csak néhány napig örülhetett. Meghalt. Csernyitzky István south norwalki magyar plébános az utolsó perezig a haldokló magyarbarát papnál időzött, akit szombaton temettek a magyarság nagy részvétele mellett.

Kossuth rendelete.

Szombaton Zerkowicz Emil kereskedelmi tanácsos, a magyar kir. kereskedelmi muzeumlevelezője táviratilag arról értesített bennünket, hogy Follert Károly, a magyar királyi posta vezérigazgatója egy kábelsürgönyben azt mondja, hogy Kossuth Ferencz nem rendelte el az idegen nyelven megfogalmazott táviratok visszatartását.

Adjuk a kereskedelmi tanácsosnak ezt a czáfolatát azzal, hogy Kossuth Ferencz eszerint ez egyszer nem — ütött a botjával a számár fejére.

Kiszgazdaság.

A hely megválasztása.

A birtokvételel a legfontosabb kérdések egyike az, hogy a környék nem-e egészségtelen? Egészségtelen vidéken lakó ember nem igen számíthat jó egészségre, jó egészség nélkül pedig nem lehet egy vállalatot sikerre vezetni, s enélkül nem lehet az életben sem sok örömet találni. Az épületek pinézéit kell különösen jól megvizsgálni. Ha ezek környéke nedves, ha a kut igen messze, kétszáz lábnyira, vagy még távolabb van ezektől, a talajvíz ezeken a mélyebb helyeken fog összegyülni, poshadt szagot fog terjeszteni állandóan, veszélyeztetve a lakosok egészségét. Régi kutak vize is gyakran egészségtelenebb, mint azoké, amelyek nem régen készülték, s melyek sürinben lakott vidéken vannak. Jó mélyre ásott kutak vize inkább lehet mentes káros alkatrésztől, de ezek tartalmazhatnak némi ésványanyagokat, melyek a vizet keményítik, s többé-kevésbé egészségtelenné tehetik. Bármilyen forrásból jöjjön is a víz, ezélszerű azt megbízható vegyész által megvizsgáltatni, ami igen csekély összegbe kerül.

Egy életre szóló otthon, lakóhely megválasztásánál az is fontos, hogy vannak-e a közelben jó iskolák s templomok. Ezekben a küzdelmes napokban, amidőn a megélhetésért mindenkinél kemény versenyt kell folytatni, senki sem érhet el sikereket némi tanulás, műveltség nélkül; s eltekintve az üzleti sikertől, az a férfi vagy nő, aki némi műveltséggel bír, jobban tudja élvezni az életet, több jót tehet, hasznosabbá lehet környezetének, mint a műveletlen. Az amerikai közfelfogás és tapasztalat szerint ott, ahol jó iskolák vannak, lehet találni a legjobb, legértelmesebb, s legbékészeretőbb polgárokat.

A templom szintén jó jelzője a környék erkölcsi színvonalának. Bár nem lehet mondani, hogy minden templomba járó ember erkölcsiileg feltétlenül kifogástalan, s viszont a templomba nem járó emberek közt is nagyon sok az erkölcsiileg kifogástalan ember, mégis a tapasztalat szerint a templomal bíró falu, vagy vidék rendszerint föltette áll erkölcsi tekintetben annak, amely templommal nem bír.

A környék népének erkölcsi színvonalát, szorgalmi és takarékosági hajlamát is jó lesz tanulmányozni. Szorgalmas és takarékos emberek között többnyire kevesebb az izgága és verekedésre hajlandó, ezek békeszeretőek és megelégedettek, s azok, kiknek ideje hasznos dolgokkal van elfoglalva, akik mindig a saját ügyeikkel törődnek, az ilyen embereknek kevés idejük van arra, hogy másoknak bajt okozzanak. Békés és szorgalmas népek által lakott vidéket kell tehát lehetőleg választani. Ahol a pazarlás, túlköltekezés nyomait lehet észlelni, az ilyen helyet jó lesz elkerülni, mert pazarló vidékeken gyakorri a szükség, ez pedig társadalmi zavarkat, rendtelenséget, egyenlenséget szokott okozni.

Ligeti Imre.

A BEVÁDOLT FŐELNÖK.

A VERHOVAY-EGYLET ÉS A REF. SZÖVETSÉG FIGYELMÉBE.

Vettük a következő levelet:

Johnstown, Pa., 1909. évi június 21-én. Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Az itteni angol napilapok mai számában a kék írópallal jelzett cikk jelent meg, amely cikket a Verhovay Betegséggyógyító Egylet csak most megválasztott főnökére, Kövér Sándor urra, vonatkozik. Azzal küldöm ezt szerkesztő urnak, hogy a cikket legyen szives becses lapjában magyar fordításban közzétenni, okulására annak a 5000 Verhovay-beli és 3000 Református Szövetség-beli tagnak, akik őt ezen két hatalmas szövetség főnökévé megválasztották. Amaz urnak az ehhez hasonló esete már több volt s mint a cikkből látható, még több is lesz. A közügy érdekében kérem e cikket közlésére s maradtam kiváló tisztelettel: N. N.

Adjuk a hivatkozott cikket, amint ez a The Johnstown Journal nevű Johnstownban megjelenő angol napilap 1909. június 21-iki számában lett közzétéve:

SULYOS VÁDOK KÖVÉR TITKOS-RENDŐR ELLEN. A vád azt mondja, hogy hamis állítások alapján zsarolt és díjakat szedett be. Idegenszermazásnak vannak érdekelve. — Alderman Brennannel beadott információ roszszul fegy a tisztviselőre nézve.

A negyedik Ward aldermanje, M. R. Brennan előtt a zsarolás és hamis állítások alapján történt díjak beszedése című sulyos vádat emeltek Kövér Sándor ellen a Cambria citybeli titkosrendőr ellen, amely vád, ha megerősítést nyer, sok kellemetlenséget fog okozni a nevezett tisztviselőnek. Andy Hiromyak, aki a városnak ugyanabban a részében lakik, azt állítja, hogy Kövér a minap letartóztatta őt, mivel Mihály Roharik állítólag panaszt emelt ellene, a rendőrállomáson az éjszakára le volt zárva, ahonnan másnap reggel Kövér őt Mattes György alderman irodájába vitte, ahol azt mondta neki, ha nem fizet egyezségképpen 18 dollárt, elviszi őt a tárgyalás napjára az Ebensburgi börtönbe. Mikor ellenkezett, bilincsekbe verték. Ez engedékenységre bírta őt s lefizette a pénzt. Mattes alderman akkor nem volt az irodájában és ő egyedül volt Kövérral. Mikor Hiromyak elhagyta az irodát azonnal felkereste Roharikot, aki őt állítólag feljelentette, de nem csekély meglepetésére szolgált az a felvilágosítás, hogy semminemű feljelentés nem lett ellene beadva. Roharik elmondta, hogy elment ugyan az alderman irodájába, mivel azonban ez nem volt otthon s csak Kövért találta ott, nem tette meg a feljelentést. Kövérnek azonban említést tett a szándékáról. Ezt az állítását egy Miss Ella Marsh nevű közjegyző előtt eskübe foglalta. A Kövér kihallgatása idején később fogják meghatározni, amikor alapos vizsgálat tárgyává fogják tenni az ügyet.

Ime ez az angol cikknek tartalma szerinti fordításban. Mi nem tudjuk, vajjon a Kövér Sándor ellen hangzottatott sulyos vádak igazak-e, vagy sem. Sőt tovább meggyünk: kételkedünk az igaz voltukban és hisszük, hogy a megjelentő tárgyalásból Kövér Sándor teljesen tisztázva fog kikerülni.

Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy ez idő szerint a magyarság két hatalmas testületének: a Verhovay Betegséggyógyító Egyletnek és a Református Szövetségnek főnökét nyíltan és eskü alatt azzal vádolják, hogy rendőri tisztségével visszaélt, hogy zsarolt és ravasz fondorlatok útján pénzt kicsikart.

Minden testületnek a neve ennek első tisztviselőjének nevéhez fűződik. Ha Kövér Sándor ur szívén hordja annak a két testületnek erkölcsi érdekét, amelyeknek vezetésére vállalkozott, akkor ideiglenesen le fog mondani a tisztségéről, amíg ez a csunya ügy végképpen nem tisztázódott. Mert meg vagyunk győződve arról, hogy Kövér Sándor ur nem akarhatja azt, hogy az ő nevével együtt a piszkosba kerüljön az amerikai magyarság legtekintélyesebb testületeinek ketteje. Ha azonban várakozásunk ellenére Kövér Sándor ur más véleményen volna, ha Kövér Sándor ur az ellene emelt sulyos vádak daczára ragaszkodnék tisztségéhez, akkor a Verhovay-Egylet és a Református Szövetség önmaguk, tagjaik és az öszmagyarság iránt teljesíteni kötelességet, ha sürögösen egybehívunk rendkívüli közgyűléseket, amelyeken megválasztott főnöküket ideiglenesen felfüggesztik.

Bennünket Kövér Sándor ur ellen nem vezet rosszindulat. Nem is vezethet. De nála sokkal fontosabb a mi szemünkben a magyarság s ama két testület erkölcsi érdeke, amely érdek megköveteli, hogy az élükön oly ember álljon, aki kifogás alá nem esik, aki ellen nem emelnek a nagy, az angol nyilvánosság előtt oly vádakot, amelyek, ha valóknak bizonyulnának, börtönbüntetést vonnának maguk után.

Ismételjük: hisszük hogy Kövér Sándor ur tisztázni fogja magát. Akkor azután mi is sietve fogjuk neki megadni azt az erkölcsi elégtételt, amelyre egy alaptalanul meghurcolt ember igényt tarthat.

Szökött bankár.

Csizmár South Bethlehemből eltűnt.

Még csak lapunk előző számában adtunk hírt arról, hogy New Salemből egy lelketlen „bankár” elpárolgott, aki, szerencsére, nem a munkás magyarokat, hanem csak a saját üzletlétért lopta meg. Most a Pennsylvania állambeli South Bethlehemből vesszük a hírt, hogy onnan Csizmár István, magyar „bankár” ugrott meg. Családjával együtt otthagyták azokat a magyarokat is, akik benne bíztak és pénzüket neki adták át megőrzésre, vagy hazaküldésre.

Csizmár üzletét, amelynek ajtai persze zárva, a megcsalt és meglöpött emberek állják körül, akik még csak most fogják megszívlelni azt, amit évek óta hirdtünk: bízzák a pénzüket régi, kitapasztalt emberekre.

Négerré változott.

Fehér embernek furcsa betegsége.

A new yorki Bellevue-kórházban az évek során sok százezer beteg ember fordult meg. Az orvosok a legkülönfélébb betegségekkel voltak már szembesítve, de soha olyan, mint a napokban.

James McFall new yorki kocsis azzal állított be a kórházba, hogy testének egyes részei megfeketednek, s most arca jobb felének kivételével a bőre olyan, akár egy született néger.

Az orvosok a furcsa színváltozás okát nem tudták még megállapítani. Azt hiszik, hogy a véredények bizonyos abnormitása okozta.

NÉMETH JÁNOS

V. CSASZARI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGRÉGIBB ÉS LEGMEGBÍZHATÓBB PÉNZKÖLŐDŐ ÉS HAJÓJEGY-ELARUSÍTÓ BANKAR AMERIKÁBAN, A HONFITÁRSÁK MINDEN NEVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LEKUISMERETESN JAR EL ÉS EZERT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FORDULJON. ARJEGYZÉKEKERT, BORITÉKERT, ÉRT, VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSERT IRJON E CZIMEN:

JOHN NEMETH, BANKER, 457 Washington St., New York, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

ADAKOZZUNK MADÁCH IMRE SIR-EMLEKÉRE. Olvasóink tudják, hogy a „gyűjtés” nem a mi kenyerünk. Mi nem szeretjük ezt az amerikai magyarságot zaklatni, amely verejtékes centjeiből amugy is bőségesen adakozik templomokra, iskolákra és egyéb kulturális és jótékony czélokra. Ha ez alkalommal mégis elterünk elvünk, tesszük azért, mert felháborított bennünket Nagyvárad városi tanácsának szűkkeblűsége, az az eléggé nem kártható pókhendiség, amelyvel Madách Imre emléket bántalmazta.

A magyar irodalom egyik legragyo-góbb csillaga, Madách Imre, az „Ember tragédiája” örökéletű írója földi maradványai szegényes sirban pihennek. Ezen sir fölé akarnak siremléket emelni. És Nagyvárad derék városi tanácsosai össze- veszték azon, hogy harmincz koronára be- sültek az ő kegyeletüket Madách Imre iránt. Nekik Madách Imre nem ér har- mincz koronát. Nem is szavazták meg. Csak husz koronát adnak. Ez a hitvány kalmároskodás egy magasröptű szellem- óriás emléke körül annyira felháborított bennünket, hogy Amerika magyarságára akarjuk bízni a gyűjtést, ezért hívjuk fel olvasóinkat, azokat, akik igenis tudnak látsásk lenni a magyar nemzet igazi napszámosai iránt, az adakozásra. Adjon mindenki, amennyit tud. A tíz cent épp úgy kifejezője a kegyeletnek, mint a dol- lár. Eddig adakoztak:

Bevándorló szerkesztősége	6 dollár
Barna Gusztáv	2 „
Krieger Julia (előző szá- munkban tévesen Rieger Juliát írtunk)	1 „
Feleky Károly	2 „
Schnitzer Márk	2 „
Loew N. Vilmos	2 „
Somlyó Arnold	5 „
Borsodi Vilmos	1 „
Föt. Dzubay Sándor plébá- nos	4 „

**VOLT BUDAPESTI AMERIKAI FÖ-
KONZUL MINT MAGYAR TANÁR.** Dr. Frank Dyer Chester, aki az Egyesült Ál-
lamokt hosszú időn át mint főkonzul
képviselte Budapesten, s ott tökéletesen
elsajátította a magyar nyelvet, egy ame-

rikai magyar intézetben mint tanár fog
működni. A presbyteriánus misszió fen-
hatósága alatt álló magyar ref. egyház-
községek ugyanis tervbe vették egy ma-
gyar papnöveldeinek felállítását. Ebben
az irányban a minap gyűléseztek New
Yorkban s az értekezleten részt vett
Frank Dyer Chester is, akinek az új inté-
zetben az angol tanszékét ajánlották fel.

**GRÓSZ RÓMAI KATH. PLÉBANOS
VASS GYÖRGY ÜGYÉBEN.** Vettük a
következő nyilatkozatot, melyet részünk-
ről minden megjegyzés nélkül leközlünk:

Perth Amboy, 1909 évi június 24-én.
Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Tisztelettel
arra kérem, sziveskedjék a Bevándorló-
ban következő soraikkal helyet adni a
mellékelt levéllel együtt, — melyet a Sza-
badság-nak is közlés végett beküldtem,
de eddig eredmény nélkül, nem hódolva
az „audiatur et altera pars” elvének.

Mélyen tisztelt szerkesztőség! Június
21-iki lapjukkban Lélekjárás ur! Tisztelettel
arra kérem, sziveskedjék a Bevándorló-
ban következő soraikkal helyet adni a
mellékelt levéllel együtt, — melyet a Sza-
badság-nak is közlés végett beküldtem,
de eddig eredmény nélkül, nem hódolva
az „audiatur et altera pars” elvének.

Mélyen tisztelt szerkesztőség! Június
21-iki lapjukkban Lélekjárás ur! Tisztelettel
arra kérem, sziveskedjék a Bevándorló-
ban következő soraikkal helyet adni a
mellékelt levéllel együtt, — melyet a Sza-
badság-nak is közlés végett beküldtem,
de eddig eredmény nélkül, nem hódolva
az „audiatur et altera pars” elvének.

Először: Vas György nem is Vas
György, hanem Holló György, ki 1904.
tavaszán Toledoban mint Hornyák Pál
burdosa a Genessee Streeten meggyil-
koltá Iván Józsefet, és onnan megszökött
és hogy rá ne akadjanak, felvette a Vas
György nevet.

Erről írtak az angol lapok, és ezen in-
formációt megszeresheti mind a toledoi,
mind a perth amboy-i rendőrségtől, mely
a fotográfia alapján kétségtelenül kon-
statálta, hogy a feleségét megölő Vas
György, és a Toledoban Iván Józsefet le-
gyilkoló Holló György egy és ugyanazon
személy, mit a bíróság előtt bevallott Vas
György, mint ezt az angol lapok bőveb-
ben megírták.

Másodszor: 1908-ban júliusban Passai-
con meghallotta Vass (alias Holló
György), hogy Guzi Etelnek sok pénze
van mire ő rögtön a Courton megesküdött
vele és csakhamar kezdte a pénzt követel-
ni, miről a perth amboy-i Rosett bankház
adhat információt, és mivel pénzt nem
kapott, többször életveszélyesen fenyeget-
te feleségét, sőt rá is lött, és egy izben a
golyó az asszony első házasságából származott
leánykájának a fülét kerülte el, — és mivel
Holló, alias Vass többször mondta: vigyázz,
én már öltem embert,

son, ahol az övével gyülekezett, néha
muzsikát hallott, vagy a völgyből fel-
hangzó harangzúgást, hányzor nem ál-
modozott róla, milyen jó volna kutyának
lenni, közönséges kutyának, mfnt amily-
en — mondják — az apja volt.

A földolog, hogy valami jó gazdára ta-
láljon. Majd csak nem lesz hiány abban
se.

Csinos falueska táruult elé, ide bekíván-
kozott. Vasárnap volt és a főtéren ün-
neplőbe öltözött férfiak, nők s gyerekek
ácsorogtak. Nevetett a nap s nevettek
az emberek is és gyönyörű volt minden és
nagy szerű. A farkaskölyök besurrant a
koresmaajton, amely fölött forgácsból
való czégeret lengetett a szellő. Vala-
mennyi asztal el volt foglalva, barna sör-
habozt a poharakban... De nagy cse-
desség volt az ivóban.

A csendet néha madárénekek szakítja
meg. Mert az ivók közül mindenik egy-
egy kalitkát hozott magával, amelyet fel-
akasztottak a falon magasra, s amelyben
sárga, vörös és zöld színekkel tarkázott
stilizt énekel.

— Milyen szép, — gondolta a farkaskö-
lyök.

Ugy látszik, hangosan gondolhatta
ezt, mert a szomszédja, egy jóképű kutya,
egy figyelmeztette:

— Nézd csak meg őket jobban.

A másik pedig nézett és akkor észre-
vette, hogy az énekeseknek nincs szemgyö-
lyője s a szemüregük vagy üresen tátog,
vagy valami opálos kocsonya tölti be.

— Oh, a szerencsétlenek, mind vakok.
— Vakok, mert kiszúrták a szemüket.
Hogy semminek látása se zavarhassa éne-
kükben a foglyul ejtett madarakat és
hogy a hallgatói gyönyörűsége annak tel-
jesebb legyen, ezek az emberek, akiket itt
látasz, tüzes tükkel kiszúrták a szemüket.

Amit hallván a kis farkas, megretten-
ve menekült.

Igy okoskodott magában:
— Ezek az emberek itt bizonyára kivé-
tel. Durva emberek, falusiak, parasztok,
még nem olyan civilizáltak, mint a vá-
rosbeliek, különösen a nagyvárosbeliek, a
kikről már sokat hallott az idősebb fark-
asoktól, hogy azok védettebbek, közé-

azért hagyta el az asszony az embert, a
haláltól való félelemből, — és hogy nem
alaptalanul, mutatja az, hogy feleségét
később csakugyan lelőtte, noha töle más
állapotban volt, és a gyermek anyja mé-
hében már nyolce hónapos volt. — És
meglátte nemcsak feleségét, hanem köldö-
kén alul löve hasába, saját magzatát is
megölte, tehát feleség és gyermekgyilkos
lett egyszerre és pedig, hogy nem félté-
kenységéből, hanem pénzvágtyból, abból
is kitetszik, hogy a hulla mellett, megta-
lálták az asszony harisnyájából kivéve
azon zsebkezdőt, melyben csekély pénzt
tartogatta. És hogy az asszony nem volt
hiútlan, nem szeretkezett mással, abból is
kitűnik, hogy Vass, alias Holló György
még csak megnevezni sem tud senkit, ki-
vel gyanúsíthatná az asszonyt; erre vo-
natkozolom öt többször, legutóbb szerdán
a siralomházban is megkérdeztem.

Ezt tartom szükségesnek megjegyezni
az engem alaptalanul ért megtámadtatás
ügyében.

Most tessék tovább gyűjteni, agítálni
Vass György érdekében, ha gondolják
ilyen tényállás mellett annak ajánlatos
voltát.

De ne tessék felejteni: hát jobb lesz
hosszu huzavona után, ha, mint Lángot,
két év után végzik ki? És jobb lesz, ha
itteni fogsága után Toledoba viszik s ha
ott itélik a gyilkosság miatt halálra?

En a jelen esetben nyugodt lelkiismer-
rettel adok számot eljárásomról és tu-
va, hogy a fenti tényállás megféle a való-
ságnak, mást nem tehetek, mint, szegény
hivemet Istennel kibékítve, jó halálra
előkészítem. Ha ez a Szabadság-nak nem
elég, nem tehetek róla. Tisztelettel hi-
vük,

Grósz Ferenc, plébános.

A leközlött levélből mindenki előtt tisz-
tán áll Vass, illetve Holló György ügye.
Most csak azt óhajtom jelezni, miért nem
indítottam meg a mentőakciót.

1. Mert nem érzem magam jogosított-
nak arra, hogy az amerikai bíróság ité-
léről azt mondjam, hogy igazságtalan.

2. Mivel ismerem a tényállást, nem tar-
tottam becsületes eljárásnak gyűjtést in-
ditani ezen esetben és diszkreditálni az
ilyen mozgalmat, hogy midőn majd a va-
lóban ártatlanul elítelt érdekében törté-
nik valami mozzanat, akkor a mások
ilyen indokolatlan gyűjtéssel becsapott
magyarok elvonják pártfogásukat az arra
mélto honfitárstól.

3. Mivel tudom, hogy Vass György
összes bűnét és a SÜLYOSBITÓ KÖ-
RÜLMÉNYEKET A BÍRÓSÁG IS TUD-
JA, nem remélem, hogy az ítélet meg-
dönthető volna; és így lelkiismeretlen

dolognak tartom, a szegény elítelt halál-
felelmet esetleg egy-két évig meghosszab-
bitani, perújítást kérve.

4. Mivel meggyőződésem az, hogy ha
itteni enyhébb ítéletet szerezünk is Vass-
nak, megmarad Vass, illetve Holló
György részére a toledoi gyilkosságáért
való számadás — és mivel épp most itél-
tek egy magyart Toledoban halálra —
Holló, illetve Vass György is hasonló íté-
lettel tarthat. Akkor pedig mit segíté-
tünk rajta?

Ezen okok indokolják eljárásomat, és
aki ezek után eljárásomban támadni va-
lót lát, ám támadjon. Én nyugodt va-
gyok, hogy legjobb meggyőződésemet kö-
vettem, ha mindjárt ezért támadásban is

Alapított az 1889-ik évben. Egyesült erővel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHAZ, HAJÓEGY-
ÉS KÖZLENGVÉNYI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGYEDÜLI MAGYAR FŐÜGYNÖKSÉGE
1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

DUQUESNE, PA.

KÖLDÖNK PÉNZT az 4-hazába gyorsan és biztosan; a legrovidebb időn belül kéz-
besítjük a pénz kiutalását igazoló eredeti postai feladó-levéllyel.
VESZÖNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pennsylvania állam bankháza-
nagy részt mi látjuk el hazai pénzzel. Pénzeiket lefogadjuk megörzés végett; és
fizetünk kamatot; kívánságára elhelyezük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Ki-
rályi Postakarékpénztárban és beszerzük az eredeti betétkönyvecsket.
ELADUNK HAJÓEGYEBET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árain és
nagy kiterjedésű összeköttetésünkkel fogva utasaink mindenütt a kellő védelemben
részesülnek.
JOGI, KATONAI, TELEKKÖNYVI ÉS HAZAI PERES ÜGYEKBE szakértelem-
mel, gyorsan és pontosan járunk el.

IRJON AJEGYZÉKEKT E CZIMRE:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

WILLIAM S. SUSSMAN

INGATLAN-ELADÁS ÉS BIZTOSÍTÁS. KÖLCSÖNÖK INGATLANOKRA.

Telefon: 5522 Broad.

42-44 BROAD STREET, 38-40 NEW STREET
NEW YORK.

dolognak tartom, a szegény elítelt halál-
felelmet esetleg egy-két évig meghosszab-
bitani, perújítást kérve.

4. Mivel meggyőződésem az, hogy ha
itteni enyhébb ítéletet szerezünk is Vass-
nak, megmarad Vass, illetve Holló
György részére a toledoi gyilkosságáért
való számadás — és mivel épp most itél-
tek egy magyart Toledoban halálra —
Holló, illetve Vass György is hasonló íté-
lettel tarthat. Akkor pedig mit segíté-
tünk rajta?

Ezen okok indokolják eljárásomat, és
aki ezek után eljárásomban támadni va-
lót lát, ám támadjon. Én nyugodt va-
gyok, hogy legjobb meggyőződésemet kö-
vettem, ha mindjárt ezért támadásban is

van részem. Soraim közlését előre is kö-
szönve, vagyok mélyen tisztelt Szerkesztő
urnak alázatos szolgája **Grósz Ferenc,**
plébános.

**A WEHRUMI Bányászati Társaság
LENSÉGHÉZ.** Lapunk előző számában
felelítettük, hogy Wehrum-ban, Pa., a
Lackawanna társaság bányájában a 4-ik
szánu tárnában eddig ki nem derített ok-
ból iszonyu robbanás történt, amelyet tűz
kitörése követett. Tizenhét halott és tiz-
zenhat sebesült áldozata van a robbanás-
nak; nincs azonban kizárva, hogy ha a
romokat teljesen eltakarítják, még több
áldozatot fognak találni.

lése szerint, de nem szúrták ki szemét s
madárnak, se bárányak, felfalták a
zsákmányt, anélkül, hogy ezerszeresen ki-
nozták volna.
Átszaladt utcaikon, tereken, és a fá-
radtságától és ijedségtől már alig bírta a
lába. Az egyik járókelő, miután jól meg-
nézte, utána uszította kutyáját.
— Czézár, uzezz!
A hatalmas dög (minden fajtának
van árulója és a kutya már sokkal hosz-
szabb ideje van az ember társaságában,
semhogy át ne ragadt volna rá a gonosz
példa), a hatalmas dög a farkaskölyök
után vetette magát és legyűrte. Szájko-
sarat tettek a kiesikére és megkötözték.
— El a színtérhez — szólt egy rendőr.
És hozzátette:
— Majd ott elbánnak vele.
De a farkaskölyök már nem bánta. Ha
nem térhetett vissza övének ártatlansá-
gához, akkor már inkább elpusztul, sem-
hogy itt éljen az emberek között, akiket
iggy megismert.

Akinek nincsen hazája.
— Amerikai történet. —

Irta: **Hale Edvárd Everett.**

Angolból fordította: **Loew N. Vilmos.**

(Második folytatás.)

Emlékszem, hogy egy nagyobb tiszti társ-
saság által rendezett kirándulás alkalmá-
val az uton az urak Nolanról kezdtek be-
szélni. A kirándulás ezéja Cairo és a
Pyramidok meglátása volt. Az egyik
tisztt elmondta, minő tervet állapítottak
meg Nolan olvasmányait illetőleg. Mi-
után ő sohasem szállt partra, habár hajó-
ja néha hónapokig vesztegelt a kikötő-
ben, élete ugyanez alkalom volt; ezért
a tisztek szívesen kölesönöztek neki köny-
veket, újságokat, olyanokat, amelyeket
nem Amerikában nyomattak, s melyek-
ben nem volt említés téve Amerikáról.
Ez eleinte nem volt nehéz dolog, mert a
világ akkoriban ugyanez keveset törő-
dött Amerikával. Mielőtt a külföldi újsá-

TÁRCZA.

A farkaskölyök.

Irta: **Séverine.**

— Rosszul teszed, hogy elmész, kiesike,
— mondta az öreg farkas, — látszik, még
nem ismered az embereket.

Az öregnek egész fehér volt a szája, a
foga sárga, a szőre kopott, ami tudva va-
ló, a tapasztaltságnak jele. Már száz tör-
ből kimenekült, nem tudták elfogni soha
és nagy tiszteletnek örvendett az Arden-
nekben. A fajtábeliek között persze.
A farkaskölyök azonban nem akart hajlani
a szóra, hanem makacsodott és kitar-
tott terve mellett. Mire az öreg ordas
a törzs többi tagja felé fordulva megje-
gyezte:

— Nem lehet segíteni rajta, örökölt
baja neki, már a vérében benne van a
szolgaság. Nem hiába, hogy kutya volt
az apja.

És most mind lemondtak róla, hogy le-
beszéljék a kiesit. Elsompolyogtak a
nagy tisztásról, ahol tanácskozásukat
tartották, mert már hajnalodott és ide-
jén való volt, hogy kiki hazatérjen odvá-
ba. Egyedül az ordas fordult még egy-
szer a kiesihez:

— Meg fogod banni, meglátod. Majd
még visszajössz közénk, ha ugyan tudsz.

De a kis farkas oda se hallgatott rá,
hanem eszeveszett futással szaladt az em-
berek közé. Miért is tartani az emberek-
től? Hiszen a megfélemtetésig hasonlított
az ő legbüszesebb kiserőjükhöz, holott a
fajtábeliek olyan vadaknak tüntek
fel előtte az ő örökös harezikédvükkel,
falánkáságukkal, nyers hus után való vá-
gyakozásukkal... Lám, ő egy izben a
házak mögött egy szemétdombon beleköt-
ött egy darab főtt husba és nem is volt
olyan rossz.

Meg aztán legfeljebb a kényes izlésé-
ből áldoz egy keveset de csak megéri, a
mikor viszont abban a gyönyörűségben
lesz része, hogy civilizált lények közt él-
het, akik olyan jók és szeretők a maguk-
nál gyengébbekhez. Oh, amikor a tisztá-

Most ar-
zatot nem
nás, de az
magyarok.
vác György
Károly pus

MEGUNT
levelezőnk
park félre
Minden je
rendőrség
az a szeren
élet terhet
Stankó A
kergette a
tett.

ANGOL
RÓL. A
pers Mont
ban valam
dalon át a
sem tud az
is The Da
teti s így
szágról is
dás híján
ja, hogy
mánynak
ben találh
Igazán es
kelő folyó
rít a tudá

A NEW
REFORM
brunswick
nak most
vésü temp
Ave. sark
mindenna
árnyékvöl
vallásos
mely erec
egyházkö
reformátu
tal lelkes

Lelkes
KÉTSZ
hirdeti
ható
335 E
Irjon

gokat No
tisztelet
den közl
kivágot
kai hird
gyetlen
szület m
lan dolg
leírása.
pette sze
kakat ta
amerikai

Egy m
lipps fők
esetét N
mény-fol
mondá I
meleglót
angol ha
hosszabb
az angol
Könyvek
akkoriba
kinteni.
ter, „Az
mely ak
sejtett a
délután
délzetén
hívták N
sasághoz
tett köh
esoportn
nek az i
költői m
töltöttül
felkértél
jó felolv
mény ta
lódással

Az öt
gelt, s e
gyanu n
sát:

„Va
Ez a
meretlen
mi köve
folytaha

Most arról értesülünk, hogy több áldozatot nem követelt ugyan a bányarobbanás, de az áldozatok közt ismét vannak magyarok. Három magyar ember: Kovács György, Scheffel Sándor és Földy Károly pusztult el Wehrumban.

MEGUNTA AZ ELETÉT. Pittsburgi levelezőnk írja, hogy a minap egy ottani park félreeső helyén holttestre akadtak. Minden jel öngyilkosságra vallott s a rendőrség csakhamar kinyomozta, hogy az a szerezetlen, aki eldobta magától az élet terhét, azonos a löcsei származású Stankó András. Hogy Stankót mi kergette a sirba, azt kideríteni nem lehetett.

ANGOL CZIKK MAGYARORSZÁGRÓL. A New Yorkban megjelenő Harpers Monthly nevű előkelő havi folyóiratban valóban Marie Van Vorst tízennegy oldalán át arabul ír, holott egy esepett sem tud arabul. Nevezett író ugyan is The Danube cím alatt a Dunát ismereti s így természetesen beszél Magyarországról is. Beszél róla készült és tudás híján. Így a többek közt azt mondja, hogy „Budapest ma az osztrák kormány székhelye”. Ez pedig a cikkben található óreg hibák legfiatalabbika. Igazán esodálkozunk azon, hogy oly előkelő folyóirat helyet és annyi helyet szorít a tudatlanságnak.

A NEW BRUNSWICKI UJ MAGYAR REFORMÁTUS TEMPLOM. A new brunswicki N. J. református magyarságnak mostan nagyon szép és kellemes fekvésű temploma olt a Hamilton és Easton Ave. sarkán levő telken, mely távol a mindennapi élet zajától, szép fák által beárnyékolva, legalkalmasabb hely volt a vallásos áhitat végzésére. E templomot, mely eredetileg a II-ik presbyteriánus egyházközség tulajdona volt, a magyar református hitközség lelkes és buzgó fiatal lelkészeinek lankadatlan fáradozásai,

hívneik áldozatkészsége s a presbyteriánus egyház előzékenysége és hittestvéri szeretete a magyar református hitközség kizárólagos tulajdonába juttatta. A magyarok nagyon örültek a szép hajléknak s ez öröm a hitélet fokozott fejlődésében nyilvánult meg. Nem is lett volna e templomnak semmi hibája, ha a vételári hátralék, körülbelül nyolcezer dollár, nem feküdt volna rajta súlyos teher gyanánt s ha az épület, melyet az azóta kihalt II-ik presbyteriánus egyház már keltezően nem gondozhatott, nem kiáltott volna égetően sürgős javítások után, melyek a kamathátralékkal együtt újabb másfél ezer dollár terhet róttak a hitközségre. E körülmények s egyéb küzdelmek sok álmatlan éjt szereztek **Hamborszky Pál Nándor** lelkésznek, azonban az isteni segítség ott volt legközelebb, ahol a szükség legnagyobb vala. A new brunswicki methodista hitközségnek Szent Jakabról elnevezett s a valamikor hatvan ezer dollárba került pompás kőtemploma, melynek sugár tornya az egész városban a legmagasabb s melynek kétezerfontos hangja az egész város felett uralg, véletlen baleset folytán beégett s a methodista hitközség, mely számban igen megfoghatkozott s a nagytemplomhoz képest esélynek bizonyult, elvesztette kedvét attól, hogy e nagy templomot belül újra megalkossa. Ajánlatot tett tehát a magyar hitközségnek arra, hogy a beégett templomot s a mellette levő teljesen ép és esinos paplakot elcsereéli a magyar templommal illő ráfizetés mellett. A magyar hitközség számos beható és lelkiismeretes tanácskozás után a cserebe belement s e ráfizetés összegét tizenháromezer dollárban állapította meg melyet a methodista hitközség végre, hosszas alkudozások után, elfogadott s a szerződés ez értelemben s hó 21-én este kötötték meg a két hitközség elöljáróságai s a methodista püspök által e célra meghatalmazott kerületi szuperintendens által. A magyarság jogi érdekeit a derék **Silzer György** szenátor, a magyarok lelkes barátja és pártfogója képviselte, a methodistákat jogi tanácsal a volt állami szenátor, **Van Cleef** támogatga. A megkötött szerződés magyar részről **Hamborszky Pál Nándor** lelkész, a magyar hitközség és igazgatótanács (Trustees) elnöke és **Bráda József** jegyző írták alá, a vételár huszonegyezer dollárban állapították meg, melyből a methodisták tizenháromezer dollárt készpénzben fizetnek, tizenkétezer dollár értékben pedig a magyar hitközség tulajdonába átbocsátják a Szent Jakab-templomot és a paplakot. Ha tekintetbe vesszük, hogy a magyar hitközség ily módon elcsereelt templomát eredetileg tizenötezer dollárért vásárolta, a csere előnyei a ma-

gyarokra nézve szembeszökő mert kétezer dollárért nyertek egy, falaiban meg nem rongált, faragott kőekből épített hatalmas templomot, mely legfeljebb nyolcezer dollárnyi költséggel tökéletesen helyreállítható s egy paplakot, mely eddig is nagy szükségét képezte az egyháznak. Előnye még az, hogy az új templom a magyarok utca központjában áll, magas tornya az egész város fölött uralg s háromajtós homlokzata impozáns képet nyújt, magas román stílusú ablakai monumentális jellegűek.

A szerződésben a jelenlegi templom átadásának véghatáridejéül november 1-je tüzetett ki, mikorra a leégett templom teljesen készen lesz a magyarság számára. Az új templomban a hetvenkét láb hosszú és nyolcvannyal láb széles főhajón kívül egy negyvennyolc láb hosszú nagy tanástermet s más három kisebb tantermet nyer a vasárnapi iskola számára a magyar hitközség, mely, így, egész Amerikában a legnagyobb, a legmagasabb tornyu és legszebb templommal fog díszelhetni. A new brunswicki magyar reformátusság ezzel és más, ugyanott létesítendő intézetekkel, vezérserepre jut az amerikai magyar reformátusság között. Megemlítjük még, hogy ezen egyház kebeléből indult ki az a vallásos mozgalom, mely Trentont és a vele szomszédos Roebinget is belevonja missziói tevékenysége körébe. Ez egyházak lelki gondozására az ó-hazából egy igen nagy nevű magyar egyházi férfit sikerült megnyernie az itteni magyarságnak, akinek ez őszel várható megérkezése roppant lendületet adandó a református hitéletnek egész New Jersey államban.

FÉNYES ESKÜVŐ NEW YORKBAN.

Weiss J.-né urnó, a 731 Lexington Avenue alatti, előnyösen ismert főújságot tulajdonosnőjének bájos **Regina** leányát most vasárnap vezette oltárhoz **Szirmay György** ur, a budapesti Eckstein Adolf-féle kiadóvállalat itteni képviselője. Az egyházi szertartást a Terrace Gardenben lakoma követte. A fiatal pár hosszabb nászútra indult.

SUSSMAN S. VILMOSNÉT MEGOPERÁLTÁK.

A Sussman-család számos tisztelői bizonyára mély sajnálattal veszik a hírt, hogy **Sussman Ray** urnón egy műtétet kellett végrehajtani. A megoperált hölgy még mindig az ágyhoz van ugyan kötve, de orvosai, dr. Horn Ferencz állítása szerint minden veszélyen kívül van.

Ékesszólással adta jelét tehetségének. De rendesen komoran, zárkóztan viselte magát.

Midőn a hajó, melyen a szegény Nolan élt, első tengeri utjáról „hazafelé” indult, ő csak bizonyos tudományos jelek által sejtette, hogy „haza”-felé mennek. A hajó a személyzet nagy meglepetésére a Winwardi szigetek egyikének kikötőjében horgonyt vetett, s minden ok megnevezése nélkül egy hétig ottan. Kire? Mire? Senki sem tudta. A hetedik napon a Warren nevű nagy hadihajó érkezett ugyanarra a helyre. A Warren kapitánya átüzent a mi hajónkhoz, a mi kapitányunk pedig minden további magyarázat nélkül átküldte Nolan a Warren hajóra. Ekkor ébredt fel a szegény honfoglaló, annak tudata először, hogy ő nem utazhatik „haza”, még hazai börtönbe sem juthat be. Ez volt az első áthelyezése, amelyet még több, mint husz újabb áthelyezés, egyik hajóról a másikra való küldés követett, s melyek mindegyikénél legalább száz angol mérföldnyi távolságban maradt attól a földtől, amelynek még nevére is azt mondta, hogy „bárcsak soha nem hallottam volna”.

Második utján történt, hogy tánczolt Graff urnóval, a déli államok egyik híres szépségével. Hajója jó ideig a nápolyi kikötőben feküdt, s kapitánya az angol tengerészeti tiszték tiszteletére, — kikkel barátságos viszonyban voltak — bált rendezett. Ugy történt, hogy Nolan kabinetjére szükség volt a bárendezésnél, s így őt is meg kellett hívni. A tánczvigalom igen jól sikerült. A megjelentek társasága az amerikai és angol tisztelen kívül az amerikai konzulból és családjából, pár utazóból, s néhány esinos angol és olasz nőből állott.

A tiszték soronként váltakozt fel egymást Nolan felügyeletében, mintha csak amugy véletlenül jutottak volna közelébe. Ezáltal nagyobb akarták őt tartani attól, hogy nagyobb társaságba vegyüljön, ahol a társalgás tárgyául amerikai vonatkozású ügyek szolgálhattak.

(Folytatása következik.)

ARGO
Gloss Starch

szabadon hagyott keményítő a fűszeres fiókja alatt magába szedi a port és a söpröket — akkor azután a maga fehérneműje szürkés-fehér, vagy sarga lesz. ARGO a tökéletes keményítő a mosodák részére — meleg vagy hideg keményítésre.

ARGO GLOSS STARCH
THE STARCH FOR EVERY PURPOSE
FOR HOT AND COLD STARCHING

KÖSZVÉNYES?

KÖSZVÉNY, CSONTSZAKGATÁS, DERÉKFAJÁS, ERŐLTETÉS ELLEN A LEGJOBB SZER A

Prof. HAGER-féle EXTERNIN

1 üveg ára 25 cent. Postán 35 cent. Nagy üveg 50 cent. Postán 65 cent. Ha postán rendel, az árat 5 centes bélyegeken küldje be előre. — Egyedül kapható: „VÖRÖS KERESZT” MAGYAR GYÓGYSZERTÁRBAN 8901 BUCKEY ROAD és 89-1K UTCZA, CLEVELAND, OHIO. A „Hasznos Tanácsadó”-t mindenki ingyen kapja. Irjon érte.

Előfizetőink.

Nyilvános nyugtázás hetenkint.

Kellemetlenség elkerülése céljából minden héten e helyütt nyugtázunk a „BEVÁNDORLÓ”-ra való előfizetéseket. Aki az egyik héten akár ügynöknek, akár posta útján fizetett s a fizetést követő számban a megtörtént fizetésről nem találja e rovatban a nyugtát, a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a mulasztásról bennünket haladéktalanul értesít.

Egész évre fizetett New Yorkban Felékly Károly, Schlesinger Jakab, Cukor Mór; Garyban Volesko A., Való M.; Tollestonban Holzkecht T.; Pittsburgban Szitás Ferencz, Mészáros M.; Homesteaden Kelemen Lajos; Greenpointban Föt. Keselyák P.; Poughkeepsien Juhász István; Mingo Junctionban Hodobár István; Braddockban Weisz W., Szelezky Lajos.

Félfévre fizetett New Yorkban Krieger Julia, dr. Szobotka Gusztáv, Goodman M.-né; Bridgeporton Szakács Antal; Hammondban Teikner Hermán; Garyban Klein K. G., Kormos A.; Jobson Belfi András; Pittsburgban Braun M.; Homesteaden Glanez Elek, Balogh Pál, Galat János, Matyasovszky János; Greenpointban Kovács J., Buchner R., Kassay Miklós; Hastingsen Berger Sam.; Peekskillen Hajdu Dezső, Makray Pál; Poughkeepsien Takács István; East Kingstonban Gáspár József, Nemes János, Tóth József; Trentonban Stolez és Grosz.

A tengeren.

Magyarokat temettek hullámsírba.

A június 12-éről keltezett hazai lapokban olvassuk:

Fiuméből jelentik, hogy a Cunard Line „Carpathia” nevű gőzöse szerdán reggel 5 órakor érkezett a fumei kikötőbe. A gőzös a New Yorkban felvett visszavándorlók egy részét Triesztben, a többi Fiumében tette partra. Az utóbbiak közt volt az elmebeteg Gyurak Torno és a tüdőbajos Simkó Erzi.

A kisebb megbetegedésektől eltekintve, utközben a gőzösen két haláleset is történt. A szomorú temetési szertartás a Földközi-tengeren ment végbe. A halottak egyike Weinhardt Erzsébet, egy négygyermekes családanya, aki már a hajórászálláskor is súlyos beteg volt, a másik pedig a kilencszentendős Hangoeze István volt.

Két halottat a tengeri szokásokhoz képest az oceán hullámsírjába temették. A hajó utasai között voltak a new yorki

érsék, továbbá a brooklyni, a baltimorei és egyéb városbeli püspökök, valamint körülbelül hetven római katolikus lelkész, akik Nápolyba, illetőleg Rómába utaztak, hogy a római amerikai kollégium jubileumi ünnepségein résztvegyenek. A két halott együttes temetési szertartásán az egyházi szertartást végző new yorki érseken és a segédkező nyolc lelkészen kívül az összes püspökök és lelkészek, valamint az amerikai pápai delegátus is résztvettek.

Az egyházi férfiak a szegény magyar munkásokkal együttesen imádkoztak az elhunyt utitársak lelki üdvéért, azután a vitorlavászonba esavart holttesteket a hajófedélzetre vitték s ott a magyar zászlót borították följük. A beszentelési szertartás közben a hatalmas gőzös gépeit megállították. Rövid búszbeszéd után a matrózok a holttesteket a hajó korlátján át a tenger hullámaiba bocsátották, amelyik magasan felecsapva, örökre elnyelték a két szerencsétlen visszavándorló holttestét.

Az őslakók.

Az indiánusok egyre pusztulnak.

A kanadai kormány a meglepetés és sajnálat hangján jelenti, hogy Kanadában az indián népesség száma az utóbbi tíz év alatt 10.000-rel emelkedett. Az Egyesült Államokban azonban számuk folytonosan esik. Különösen az a fajta pusztul, mely ruházatul tarka szöveket és tollakat visel. Azok, akik kemény kalapot és bolti ruhát viselnek, ki-tartóbbak.

Az Egyesült Államok indiánjainak száma 275.000-re rug. Több mint fele ezeknek a fehér ember viseletét hordja, s angolul beszél. Az indián hőstörténetek nemességű indiánja, a esatabalta embere többnyire Dakota és Montana államokban található.

Az északi indián törzsek csaknem teljesen kipusztultak. Van egy kis töredéke a harezias sarjadéknak, amely alkalmazkodik a civilizációhoz, de a többség pusztul. Van az Egyesült Államoknak két szenátora is, kiknek ereiben indián vér folyik. Bár hosszú az ut a pusztasá-gokból a Fehér Házba, de nincs kizárva, hogy egy törekvő indián megtalálja az utat a washingtoni székhé.

Lelkészek és egyleti titkárok ne feledjék, hogy

KÉTSZÁZ HÍMZETT MAGYAR ZÁSZLÓ

hirdeti, hogy az egyedüli megbízható magyar zászló és jelvény-készítő

PERÉNYI BÉLA

335 East 14th street, New York.
Irjon árjegyzékért, költségvetésért.

gokat Nolannak átadták volna, az egyik tiszt azt lelkiismeretesen átfutotta s minden közleményt, ami Amerikáról szólt, kivágott azokból. Így tett még az amerikai hirdetésekkel is. Ez néha nagy kegyetlenségnek tűnt fel, mert a kivágott szöveg másik oldalán érdekes, bár ártatlan dolgok lehettek. Napoleon esatáinak leírása, vagy Caming beszédeinek közepette szegény Nolan kisebb-nagyobb lyukakat talált, mivel a túlsó oldalon valami amerikai szög hirdette áruit.

Egy másik kirándulás alkalmával Phillips főkapitány mondott el egy jellemző esetet Nolanra vonatkozólag. A „Jóremény-fok” kikötőbe érkezünk meg, — mondá Phillips — s az amerikai tiszték meglátogatták a szintén ott állomásozó angol hajót. Miután az amerikai hajó hosszabb útra volt indulandó, a kapitány az angoloktól könyveket kért kölcsön. Könyvekhez jutni a Jóremény-fokán, ezt akkoriban nagy szerencsének lehetett tekinteni. A könyvek közt volt Scott Walter „Az utolsó dalnok dala” című műve, mely akkoriban jelent meg. Senki sem sejtett abban nemzeti dolgot; midőn egy délután a tiszték együtt ültek a hajó fedélzetén pipálgatva és olvasgatva, meghívták Nolant, hogy csatlakozzon a társasághoz. Kézről-kézre ment a fentemlített könyv, előolvastván abból a figyelő csoportnak. Manapság nem igen tördnek az ifjú tiszték könyvekkel, különösen költői művekkel, de akkoriban szívesen töltötték időnket ily módon. Nolant is felkérték az olvasásra, mert tudták, hogy jó felolvasó. Senki nem ismerte a költemény tartalmát, s mindenki élénk érdeklődéssel figyelt Nolan hangjára.

Az ötödik szakasz fejezte be, szünetelt, s egy pohár vizet ivott. Minden gyuan nélkül folytatta szavaló felolvasását:

„Van-e lény oly szívtelen,
Ki nem mondaná lelkesen,
Itt van hazám, a szeretett!”

Mindnyájan felpillantottak; kezdtek sejtteni, hogy baj van, de abban a hiszemben, hogy a költemény csakhamar más fordulatot vesz, gyanutlanul engedték folytatni:

Ki az, akiben a szív nem lángol,
Ha messze földről jött haza,
Ha a szent hazába érkezett.
Ha ilyen él, jegyezd meg jól!”

Ekkor már mindnyájan kezdtek nyugtalankodni, s óhajtották, hogy bárcsak valami véletlenség által megszakadna a felolvasás, vagy bárcsak Nolan két lapot lapozna át egy helyett. De Nolannak nem volt elég lélekjelenléte ezt tenni, s elhalványodva folytatta:

„Ő érte dalnok nem dalol;
Övé bár rang és büszke hir,
Bár végtelen vagyonnal bir.
Vagyon, rang, dicsőség, mi az?
A szívtelen és hitvány gaz...”

Itt a szegény fiu megakadt, s mintha szavai megfojtának, felugrott, a könyvet a tengerbe dobta és elfutott kabinjába.

— Jupiterre esküszöm, — mondá Phillips, — két álló hónapig nem mozdult volna ki, nekem pedig hazudnom kellett valánakit, hogy miért nem adom vissza az angoloknak Scott Walter költeményeit.

Ettől a perectől kezdve Nolan látszólagos érzéketlensége megtört. Eleinte büszke volt, fogságát és az ítéletet nevétségnek nevezte, elezeket gyártott rá, s örült tengeri utazásának. De a fentemlített epizód óta egészen megváltozott. Többet nem olvasott hangosan, magába zárkózott lett, nem barátkozott a fiatal tisztekkel. Ritkán vett részt a társas összejöveteleken, s ez alkalmakkal is igen szűkszavu volt. Csak néha melegegett fel, s emlékezett, hogy ilyen alkalmakkor gyönyörű

„Van-e lény oly szívtelen,
Ki nem mondaná lelkesen,
Itt van hazám, a szeretett!”

Mindnyájan felpillantottak; kezdtek sejtteni, hogy baj van, de abban a hiszemben, hogy a költemény csakhamar más fordulatot vesz, gyanutlanul engedték folytatni:

Ki az, akiben a szív nem lángol,
Ha messze földről jött haza,
Ha a szent hazába érkezett.
Ha ilyen él, jegyezd meg jól!”

Ekkor már mindnyájan kezdtek nyugtalankodni, s óhajtották, hogy bárcsak valami véletlenség által megszakadna a felolvasás, vagy bárcsak Nolan két lapot lapozna át egy helyett. De Nolannak nem volt elég lélekjelenléte ezt tenni, s elhalványodva folytatta:

„Ő érte dalnok nem dalol;
Övé bár rang és büszke hir,
Bár végtelen vagyonnal bir.
Vagyon, rang, dicsőség, mi az?
A szívtelen és hitvány gaz...”

Itt a szegény fiu megakadt, s mintha szavai megfojtának, felugrott, a könyvet a tengerbe dobta és elfutott kabinjába.

— Jupiterre esküszöm, — mondá Phillips, — két álló hónapig nem mozdult volna ki, nekem pedig hazudnom kellett valánakit, hogy miért nem adom vissza az angoloknak Scott Walter költeményeit.

Ettől a perectől kezdve Nolan látszólagos érzéketlensége megtört. Eleinte büszke volt, fogságát és az ítéletet nevétségnek nevezte, elezeket gyártott rá, s örült tengeri utazásának. De a fentemlített epizód óta egészen megváltozott. Többet nem olvasott hangosan, magába zárkózott lett, nem barátkozott a fiatal tisztekkel. Ritkán vett részt a társas összejöveteleken, s ez alkalmakkal is igen szűkszavu volt. Csak néha melegegett fel, s emlékezett, hogy ilyen alkalmakkor gyönyörű

„Van-e lény oly szívtelen,
Ki nem mondaná lelkesen,
Itt van hazám, a szeretett!”

Ez a költemény akkor még teljesen ismeretlen volt; senki sem tudhatta, hogy mi következik, s azért Nolan gépiesen folytathatta:

A BEVÁNDORLÓ

Amagyar bevándorló és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztő és kiadó: SINGER MIHALY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 327 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD.

CANADAI IRODA: 218 Dufferin Ave., Winnipeg, Man. Vezetékpóztel: Tavasz Sándor. PITTSBURG, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre..... \$3.— Egyesült Államok egész évre..... \$2.50 Magyarország egész évre..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

OFFICES IN CANADA: 218 Dufferin Ave., Winnipeg, Man. Gen. Manager: Alexander de Tavasz.

BRANCH OFFICES: Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year..... \$3.— For the United States, 1 year..... \$2.50 For Hungary, 1 year..... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

A mai kor politikai ösztönzésének látnak megnyilatkozását látnak ismét. Tittoni olasz külügyminiszter egy hatalmas beszédben világá kiáltotta, hogy a harmas szövetség, amelynek Ausztria tudvalevőleg egyik oszlopa tagja, szilárdan áll, mert Olaszországot a legbensőbb barátság fűzi Ausztriához. És ugyanazon a napon az olasz nép minden városban minden faluban igazi olasz lelkesedéssel ülte meg a solferinói ütközet évfordulóját, annak az évfordulóját, hogy Olaszország a földig lealázta Ausztriát.

— És ebben a két egymással ellentétes megnyilatkozásban mi örömdetes haladást látunk. Azt, hogy most már nemcsak királyok nem kötelezhetik a népet szövetségekre, de még alkotmányos kormányok sem. Moga a nép választja meg a barátait. Közeledek az idő, amikor a nép fenségjoga érvényesülni fog minden vonalon.

— Fűrés sok dolog lehetséges itt Amerikában. A lehető legfűrészebb azonban most történt meg. Gaynor bíró ugyanis védelmébe fogadott egy Duffy nevű fiatal embert, akit a new yorki rendőrség ok nélkül zaklatott. Gaynor e fellépésével Bingham new yorki rendőrfőkapitány sértve érezte magát az ő magán- és az ő hivatalos becsületében, s százezer dollárnyi kártérítést követel a bírótól.

— Ugyanez a Bingham, hogy a saját és a rendőrség tehetetlenségét palástolja, a legsúlyosabb vádakot emelte New York idegenszarmazásu lakosai ellen. Majd visszazavarta a rágalmakat. Egy rendőrfőkapitány, aki nyíltan bevallotta, mert bevallania kellett, hogy rágalmazott, s a ki most pénzbeli orvosságot keres állítólag megsértett becsületére, mindenesetre az amerikai specialitások közé tartozik. — A kínaiak által meggyilkolt Siegel leány esete még mindig nagy mértékben foglalkoztatja az amerikai közvéleményt. Különösen az angol lapok könyörtelenül pálezzát törnek a kínaiak felett, akikről azt állítják, hogy hálóikba kerítik a fehér leányokat és asszonyokat.

— Mi nem azt kutatjuk most, vajjon a kínaiak érzékiség dolgában elfajultabbak-e az amerikaiaknál, pedig hallottunk amerikaiokról, akik felkaszaboltak asszonyokat és leányokat. Mi csak a Siegel-leányt látjuk, aki egy időben a legömlenesebb szerelmi leveleket írta a két kínainak s ezzel az egyiknek féltékenységet az örülésig fokozta. Az így örülésbe ejtett kínai aztán megölte a leányt, aki őt megcsalta. Aki ezt minden áron kínai dolognak akarja bélyegezni, az nem ismeri az általános emberi természetet.

— A Verhovay Betegséggyógyító Egylet kimondta az alapszabályaiban, hogy sem pap, sem lapszerkesztő, sem üzletember a főtitkár tagja nem lehet. És megválasztott főelnöknek egy rendőrt, aki most a zsarolás vádjá alatt áll; és megválasztott pénztárosnak egy másik embert, aki az egylet vagyonát a saját nevében kezelte s aki még most sem kapta meg a számvizsgáló-bizottságtól a felmentést. Ilyen jól bármelyik pap, bármelyik újságíró és bármelyik üzletember képviselte volna a munkások anyagi és erkölcsi érdekeit.

AMERIKAI DOLGOK.

Koldus és háttulajdonos. A new yorki Tombs börtönben jelenleg egy ember ül, aki New Yorkban koldulással foglalkozott, bár New Jerseyben saját házzal és ezenkívül is jelentékeny vagyonnal bír. Az embert Slafsky-nek hívják, s Elizabethportban lakik, ahol egyikét bírja a legszebb házaknak. Conell bíró az illetőt 500 dollár keszesség alá helyezte, míg ügyét megvizsgálják.

Nagy szerencsétlenség. Ruston-ban, La., a szüneti iskola terasza leszakadt, s a rajta levő tanulók mind az alatta levő mélységbe zuhantak. Az esés 15 lányi magasságból történt. Több mint kétszáz tanuló súlyos sérüléseket szenvedett.

Kivétel és bevétel. A washingtoni statisztikai hivatal legújabb jelentése szerint az Egyesült Államok ki- és bevételi kereskedelmének forgalma pelentékegyen nagyobb volt az 1909. év május havában mint a múlt év májusában.

Vasuti összejövetel. Wilmington-ban, Del. két közúti villamos kocsi összejött, ami által mintegy negyven személy, közöttük számosan igen súlyosan megsérültek. A sérültek nagyobb része fiatal leány, akik egy vasárnapi iskolába igyekeztek.

A fekete kéz ellen. A washingtoni képviselőházban Kennedy ohioi képviselő törvényjavaslatot nyújtott be, melyben azt indítványozza, hogy a „fekete kéz” bandájának tagjai, valamint a gyermekrablók, akik a postát használják fel bünyös tartalmu üzenetek közvetítésére, életfogytiglani fegyházal büntetésre.

Chicagoiban egy József Bertucci nevű olasz embert, aki tagja volt a „fekete kéz”-nek, huszvéti fegyházra ítélték egy gyilkosságban való részvétel miatt.

Bányászak szerencsétlensége. Terra-Haute-ban, Ind., a Klondyke szénbányában a felvonó kosár tizenkét emberrel, szakadt s a szerencsétlenek a 315 méter mélységű aknába zuhantak. Mindnyájan jelentékenyen megsérültek, de némelyikük olyan súlyosan, hogy aligha fog életben maradni.

A kék gyöngy. A new yorki rendőrség egy White nevű kapitány feljelentést tett egy 140.000 dollár értékű égszínű gyöngy eltűnése ügyében, melyet egy indiai kolostorban loptak el még az 1879-ik évben. A gyöngyök állítólag regényes története van. A gyöngy jelenleg egy new yorki zálogházban van, ahol arra 1000 dollár kölesont adtak, de a zálogháznak sejtelve sinés arról, hogy ki az az ember, aki a gyöngyöt zálogba helyezte. A gyöngy már több európai főúri család, s legutóbb az orleansi herceg és Lipót belga király birtokában is volt.

Kezdetlen büntetés. Felháborító kezdetlenséggel kieszelt büntetés akadályozott meg a paterson-i, N. J., rendőrség. Egy Meyer Rosenblom nevű ember feleségét összekötözve egy ládába zárta, s a ládát, valamint a házat felgyújtotta. A házat előzőleg nagy összegre biztosította. A gaztetet azonban idejekorán észrevették, s a tervet megakadályozhatták. Az asszonyt azonban idejekorán észrevették, s a tervet megakadályozhatták. Az asszonyt azonban idejekorán észrevették, s a tervet megakadályozhatták.

Egy néger lelkész meglincselése. Talbotton-ban, Gu., Joe Hurly néger lelkipáztort az ottani fehér lakosság felháborodásában meglincselte, mert a lelkész fajrokonait a fehérek ellen lázította.

Rejtélyes gyilkosság Marylandban. Baltimoreból írják, hogy egész Marylandban nagy izgalomban tartja egy ottani fiatal előkelő urnó rejtélyes meggyilkolása. A nő neve Edith May volt, s felesége volt két év óta egy autóbliogár elnökének. Mindketten Californiában laktak, s a nő szülei látogatására jött a Baltimore melletti kis faluba. A nőt több heti eltűnése után meztelenül találták meg egy folyóban. Nyakára kövekkel telt zacskó volt fűzve, nyilvánvalólag azért, hogy a test a folyó fenekén maradjon.

A gyilkossággal egy Roberts nevű embert gyanúsítanak aki az illető hely közelében egy kis farmon él, s aki azelőtt a nő udvarlója volt. Roberts-t elfogták, de tagadja a tett elkövetését.

A jólét visszatérte. J. Ogden Armour, a világ legnagyobb mezőgazdászának és hentesárnyarának tulajdonosa a héten tért vissza körútjáról, miután az egész országot beutazta. Nyilatkozott az alkalmossal a tapasztalt üzleti viszonyokról is, s azt a kijelentést tette hogy senki sem kételkedhetik a prosperitás visszatérteben, s minden jel azt mutatja, hogy nem sokára olyan jólét és üzleti fellendülés lesz Amerikában, amilyen még sohasem volt. Nagyszerű aratásra van kilátás. Az üzleti fellendülés olyan hatalmas lesz, hogy ennek jótékony hatása érezhető lesz nemcsak Amerikában, hanem Európá több államaiban is, különösen Angol-, Német- és Franciaországban.

Egy gyermek büntette. Modesto-ban, California, történt, hogy egy kis leány, a 12 éves Cecil Hopkins egy revolverlövés-sel megsebesítette 6 éves kis öccsét, s félve tette következményeitől, mielőtt szülei hazaértek volna, eltemette. Midőn a szörnyű tettet bevallotta, s a halottkém a holttestet kiásta, ekkor derült ki, ami az esetet még bosszantóbbá tette, hogy a kis gyermek élve került a sírba. A leány a temetést úgy hajította végre, hogy a homokba gödröt ásott, öccsét ebbe fektette, s aztán homokkal letakarta. A gyermek azonban nem volt halott, csak eszméletlen, s halálát a gödörben való megfulladás okozta.

Taft és Diaz. Ugy Taft, az Egyesült Államok, valamint Diaz, Mexico elnöke kifejezték abbeli kívánságukat, hogy szeretnének egymással találkozni. A találkozás valószínűleg őszig fog megtörténni El Paso-ban, Texas-ban, bár ennek ideje még nincs véglegesen megállapítva.

Elszakadás az uniótól. A pittsburgi Republic Iron and Steel Company falragaszok útján közhírré tette, hogy a gyártelep június 30-ika után nyílt műhelylélváltózik, s nem tart fenn összeköttetést a munkások uniójával.

Az unio tisztviselői kijelentették, hogy ha a gyár ezt a határozatát fenntartja, akkor Youngstownban 3000, Moline-ban, Ill. 1000, East Chicagoiban 1200 munkás a héten sztrájkba lép.

Villámütés a templomba. A villám süriően látogatja a New Jersey Avenue, Brooklynban levő német lutheránus templomot. Egy év óta harmadszor esaplott a villám a zivatar alkalmával a templomba, s vasárnap leszakított a párkányzattól egy hatalmas darabot. A leszakadt kötémgag a szomszédos kis ház fedelére esett, amelyet belyukasztott.

A temperencek küzdelme. A chicagói római katolikus egyház felhívást bocsátott ki összes tagjaihoz, hogy kövessenek el mindent, hogy Illinois államot ugynevezett „száraz államná változtassák, s hogy a vasárnapi zárásról szóló törvényt teljes szigorúsággal hajtsák végre. Ez ügyben augusztus elején Chicagoiban országos konvenziót, s utcai tüntető felvonulást is rendeznek, melyben több mint 10.000 egyén fog résztvenni.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto. THE YOUTH NATIONAL BANK of CONNELSVILLE, Pa. Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A connelsvillai és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

HA OLVASNI akar szép regényt INGYEN kap olyant, ha erre a címre küld egy kétczentes bélyeg: RUTTKAY JENŐ 106 AVENUE B, NEW YORK

DR. KIRÁLY BÉLA

KERESZTÉNY GYÓGYINTÉZETE

123-5 Street, McKeesport Pa.

Gyógykezelek a saját intézetemben mindennemű betegséget, egy nőknél mint férfiaknál kés, fájdalom és elaltatás nélkül. Haskéregsrülést, rákot, jótállás mellett, operáció nélkül végbehozhatok. Férfiaknál és nőknél 8-10 nap alatt folyásokat és sebeket, amelyek más orvosok kezelése alatt hónapokat vesznek igénybe. LEVÉLBELI MEGEREKESÉSEKBE EMLITSÉK A „BEVÁNDORLÓ”-T. Minden bizalmas levélre bizalmasan válaszolok.

A NAGYVILÁGBÓL.

A solferinói csata emléke. Egész Olaszországban ünnepelték a héten a solferinói csata emlékét annak az eseménynek megünnepléséül, hogy az osztrákokat Solferinonál 1859 június 24-én megverték. Az esemény 50 éves évfordulója alkalmából minden nagyobb városban ünnepeket tartottak, s hazafias beszédeket mondtak.

Nincs nyugalom Messinában. Messinában újabb földrengéseket észleltek. A legutóbbi 24 órában nem kevesebb, mint 23 lökés volt tapasztalható, melyek azonban kevés kárt okoztak.

Millió lopás. Az orosz szenátus Nikita volt földművelésügyi minisztert vád alá helyezte, mert az az állami erdőségek kezelésénél az orosz kincstárt a saját javára több millió rubel erejéig megkárosította.

Zavar a németeknél. A német birodalmi gyűlés legutóbb tartott ülésén 194 szavattal 186 ellenében leszavazta a kormány által benyújtott örökösödési adó-reformtervezetet amely pedig fontos részét képezte a kormány által tervezett pénzügyi reformnak. A szavazás eredménye szenvedélyes vitatkozások és viharos jelenetek előzték meg.

A képviselők közül számosan Bülow kancellár lemondását követelik. Bülow azonban a birodalmi gyűlés feloszlását tervezi, esetleg annak őszig való elnapolását fogja a császárnak ajánlani.

A Standard Oil veresége. Bécsből jelentik, hogy az osztrák olajfinomítók s nyersolajtermelők között a megegyezés létrejött, s így a Standard Oil ottani embereinek a verseny letörésére irányuló fáradozása meghiúsult. A Standard Oil társaságot egyébként az állami szállításokból kizárták.

Abdul Hamid vagyona. Az új török kormány kiderítette, hogy a volt szultánnak, Abdul Hamidnak 21.500.000 dollárnyi betétjét őrzik egy nagy német bankban. A kormány tagjai most azon török fejeiket, hogy miképp tethetnek kezüket ez összegre.

A czár Stockholmban. Az orosz czár saját yachtján a svéd királyi pár meglátogatására Svédország fővárosába, Stockholmba utazott, hol pár napig fog időzni. A látogatásnak semmi politikai jellege nincs, csupán vizonzásul szolgál Gusztáv király látogatásáért, aki Vilmos herceg lakodalmára annak idején Szent Pétervárra utazott.

A czár yachtját utjában egy torpedónaszád kísérte.

A helyzet Perzsiában. A helyzet Perzsiában ismét tömeges letartóztatások, házkutatások és fegyverletörzások törtétek.

Castro bűnhődése. A venezuelai törvényhozás kimondta, hogy Castro-t, Venezuela volt elnökét megfosztja a „mentő” cím viselésétől, amelylyel őt annak idején a nép tiszteletből felruházta. A határozatot azzal indokolják, hogy Castro ellen hazafüvés vádjá miatt eljárás van folyamatban, s hogy a czim különben is alkotmányellenes.

Kolera Szent Pétervárott. Szent Péterváron kolera tört ki, mely egyre veszélyesebbé fejlődik. A legutóbbi 24 órában 34 haláleset, s 131 megbetegedés történt.

A czár egyezkedik. Oroszország czárja pár év előtt egy millió dollár iránt pert indított egy Canadában élő alattvalója, Ivan Proskovrevoff ellen, aki azelőtt a kaukázusi tartományok egy főtisztviselője volt, s mint ilyen, egy millió dollárt sikkasztott állami pénzekből, s aztán Canadába szökött. Itt az orosz kormány

közbenjárására elfogták volna, de időközben elröjtözött, s ez idő szerint tartózkodási helye ismeretlen. A czár képviselői kijelentették, hogy hajlandók 50 százaléban kiegyezkedni, hogy hajlandók ily alapon valószínűleg létesülni fog.

Gompers megérkezése. Londoni kábel-sürgöny jelenti, hogy Gompers Sámuel, az amerikai munkásszövetség elnöke oda megérkezett.

Lázadás a börtönben. A vilnai fegyházban, Oroszországban, a rabok fellázadtak; a börtön udvarán a fogházörök és rabok között véres csata fejlődött ki, melynek folyamán négy ór és hét fogoly életét vesztette, s mintegy hatan súlyosan megsebesültek.

Az irek mozgalma. Dublinban a városi tanács kimondta, hogy utcáit ir emberekről fogja elnevezni, s azon utcák neveit, melyek angol emberek nevével viselik, megváltoztatja. Dublin városának számos tere és utcája olyan angol kormányzó és hadvezérek nevével viselik, akiknek neve szívesen elfogott az ir történelmében.

Merénylet egy tábornok ellen. Stockholmban a héten egy svéd ember, akinek nevét nem tudjuk, lelőtte Beckman tábornokot, a lovasság főparancsnokát, aztán magát lölte föbe. Mindketlen meghaltak.

Japánok mellőzése. A honoluli ezkornádültevényesek körében mozgalom indult meg aziránt, hogy a japán munkásokat filippinokkal helyettesítsék. Már is több száz munkás indult utnak Filippinból Honolul felé.

Nem téved el a magyar.

A „Pannonia” újból egy csomó munkát kereső szállított amerikai földre a múlt héten. A bevándorlók között 243 volt a magyar, akik ide-oda szaladgálva, megijedve próbálták a nagy tömegben magukat megteretni, és utbaigazitást kérni.

A nagy zürzavarban meglepett bennünket, hogy egy 86 tagból álló magyar csapat, milyen nyugodtan tekintet szét s midőn megkérdeztük a szokatlan jelenség okát, egy jóképű maki atyafi elmondta, hogy nekik a régi amerikai KISS EMIL bankár által küldtek hajójegyet s Kiss ur, ki személyesen várta őket a megérkezésnél, most a csomagjaikat hozta rendbe. KISS EMILNEK 104 Second Ave., NEW YORK, van bankháza, mely pontosságáról egész Amerikában el van ismerve, s midőn neki e helyen a hazafias tetteit köszönetet mondunk, sok ilyen barátot kívánunk a magyarnak.

GUTTMAN J. és TSA

a Nyugat első magyar könyvkereskedése

Imakönyvek, regények, történelmi munkák és minden egyéb könyvek, hazai dohányszerekek, szegedi paprika, lipői túró, magyar szilvalekvár elárúsítása nagyban és kicsinyben. Június 1-nyos árak. Postai megrendelések pontosan eszköztetnek.

PEDLEKNEK KÖLÖN KEZVEZEMÉNYEK Minden megrendelés így címezendő:

J. GUTTMAN & CO., 380 WEST DIVISION STREET, CHICAGO.

Magyar fogorvos

Fogzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.

DR. FRANK KERN

233 EAST, 10. UTCZA, NEW YORK.

— Az első és második Ave. közt. —

RENDEL: Reggeli 10-től esti 8-ig.

Vasárnap: Reggeli 10-től d. u. 1-ig.

JOGÜGYI IRODA

KIZARÓLAGOSAN HAZAI ÜGYEK ELINTÉZÉSÉRE. KÖLÖNÖSEN TELEK-KÖNYVI ÉS ÖRÖKÖSÖDÉSI ÜGYEK RENDEZÉSÉRE. ELKÉSZIT MINDEN NEVEN NEVEZENDŐ OKMÁNYOKAT JUTÁNYOS ARON. AZ IRODA ELÉN ALL

DR. VASVÁRY W. JENŐ

OKLEVELES HAZAI ÜGYVÉD, A „BEVÁNDORLÓ” SEGÉDSZERKESZTŐJE. Levélbeli megkeresések így címezendők:

BEVÁNDORLO

327 East 13th Street, New York.

SZABÓ LAJOS postamester

CHROME, N. J. és VIDÉKE

EGYEDÜLI MAGYAR KESZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE.

Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 órádek van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legszakaszerűbben elvégzek. Tanácsot és utbaigazitást ingyen adok. CZÍM:

LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

Hazai dolgok.

A templom virágai.

Budapest. Molnár György negyvenéves napszámot bement a jözséfvárosi templomba s az oltáron levő eserepekből kitépde a virágokat. A templomban persze nagy feltűnést keltett az eset. Molnár megfogták, mire mentegőzve mondta:

— Én el akarom ültetni ezeket a virágokat.

Nagyon zavartan beszélt s később bevitték a főkapitányságra. Ott megállapították, hogy közveszedelem elmebeteg, mire bevitték a lipótmezei tébolydába.

A vöröshaju asszony.

Budapest. A Margitszigeten nagy riadalmat okozott egy szép, fiatal, vöröshajú nő, aki a sírűségeiből hirtelen a sétáló közbe vegyült s nyugodtan haladt a nagyszálló felé. Gyönyörű, virágos kalap volt a fején sárga cipellő a lábán, kareus, fehér testét azonban semmi egyéb nem takarta. A meztelenül járkáló hölgyet természetesen feltartóztatták s egy detektív gyorsan karofogta, hogy a bokrok közé vezesse. Kiderült, hogy egy aradi kereskedő felesége, aki minap érkezett a fővárosba s egyik rokonát akarta meglátogatni a Margitszigeten. A szerencsétlen asszony idegbajos, azért is jött Budapestre, hogy önként szanatóriumba vonuljon, de váratlanul kitört rajta az örület. Táviratilag értesítették a férjét, de mielőtt Budapestre érkezhetnének, egy itt nyaraló rokon közbenjárására már bevitték egy budai szanatóriumba. A ruháit eddig nem találták meg.

A hős postaszolga.

Budapest. A Kristóf-téren minap reggel nyolczadfél órakor összeesett és meghalt egy postás egyenruhába öltözött ember, egyszerű, szegény külsejű és mégis nagyon érdekes. Szajkó József a neve az egyszerű postaszolgának; ő az a székesfehérvári hős, akinek az említett rablótámadás alkalmával életének vitéz kockázatásával nagy szerepe volt abban, hogy a rablót leterítették és az állam vagyonát és több ember életét megmentették. Szajkó József bátran szembeállott a fegyveres gonosztevővel s főképp neki köszönhető, hogy a rablás terve megghiúsult. Dicséretes magaviseletéért ezüst érdemkeresztet is kapott. A postaszolga, a kit a rablógyilkos sulyosan megsebesített, hetekig feküdt a kórházban s a roppant ájzalom, meg a hosszú betegség nagyon megviselte a szervezetét. Valószínű, hogy ennek a következtetésére az szomorú eset, amely Szajkóval történt a Kristóf-téren. A postaszolga ott hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. Szívzélhűdés érte. Holttestét a törvényszéki orvostani intézet boncoló-termébe szállították.

Régi bűn.

Csongrád. Jó két esztendővel ezelőtt nyomtalanul eltűnt a városból özv. Szél Lászlóné jómódú paraszthasszony. A csendőrség mindenfelé nyomozott utána, gyamaba fogták az eltűnt asszony fiát, ez azonban mit sem akart tudni anyja eltűnéséről. Az ügyet egészen elfelejtették már Csongrádon, mikor a véletlen folytán kiderült, hova lett özv. Szél Lászlóné és ki a gyilkosa. A város határában ásatásokat végeztek a munkások. Napokkal ezelőtt felhívták a csendőrség figyelmét. A nyomozó hatóság rögtön arra gondolt, hogy a nő hullá azonos özv. Szél Lászlónéval és ez a felvétele beigazolódtott. A rokonok a fogazatáról felismerték a hullában özv. Szélét. A csendőrség újra felvette a nyomozást és huszszas fakagatás után sikerült a Szél-fiút vallomásra kényszeríteni. Bevallotta, hogy ő gyilkolta meg az édesanyját, mivel az rosszul bánt vele. Letartóztatták.

Bevonul Vládéné.

Győr. Tehát Győr! A győri fogháznak jut az a nevezetesség, hogy befogadja az első női államfogyót, aki — ezt bizonyára kívülről tudja már mindenki — senki más, mint Vlád Aurélné. Tizenötödikén vonult be egyhónapi pihenőre a még igen fiatal, kerpéjű csak, mindössze huszéves asszony, aki hozzáértők ítélete szerint igazi oláh szépség. És Anicza a neve. Hát Anicza asszonynak meg kell kóstolnia egy kis úgynevezett szabadságvesztést azért a bűnös megtévelyedéseért, hogy iskolában, nyíltan izgatott a magyar nyelv ellen, amely pedig az ő hazájának az állam- és nemzetnyelve. Azonban semmi borzongás és szörnnyűködés, Anicza asszony nem kerül erre az egy hónapra barbár inkvizítorok hatalmába, akik sötét, rideg ezellában gyötrik majd harmincz nap és éjjel. Eddig is azért ha-

lasztódott el a fogsága, mert sem Szeged, sem Vác nem volt felszerelve államfogyó hölgyek illő fogadására. Ellenben a győri államfogyó legújabban rendezkedett be teljesen modernül nemzetiségi államfogyóknak, még nőeknek a befogadására is. Reméljük és hisszük, hogy Anicza asszonyt nem követik mások, de annyi bizonyos, hogy őt magát a legvallóbb, leglovagiasabb magyar ügyész, dr. Fischer Gyula fogadta tizenötödikén reggel a győri fogház kapujában, ahová a nemzetiségi képviselők csapata kísérte. Ő, be sok asszony, gondban, munkában elesigázott asszony vállalná helyette ártatlanul is ezt az egy havi hűs, június-július pihenőt!

Vallási sajtóper.

Kassa. Rendkívül érdekes bűnyűben ült össze itélethozatalra a kassai kir. törvényszék, mint esküdtbírótság. Az ügy előzményei, amelyek a nagyközönség előtt játszódtak le, annak idején ország-szerű feltűnést keltettek, különösen a református egyházak körében, mert szereplői: Zoványi Jenő sárospataki református teológiai tanár és Papp József tomori lelkész. Zoványi ugyanis a múlt év nyárlőjén, a „Sárospataki Lapok“ hasábjain cikket írt, amelyben Kálvint és tanait támadta. A vitában részt vett Révész Kálmán, a kassai református egyház nagytudása lelkésze is, a vitát azonban kiéleltette Papp József tomori lelkésznek egy a Sárospataki Református Lapok hasábjain megjelent és Zoványi ellen irányult személyes támadású cikke, melyben Papp, 1908. évi július hó 19-én, többek között a következőket írta:

„Az, hogy Zoványi Jenő nem meggyőződésből, csak földi érdekből kálvinista, én már régóta tudom. Saját maga beszélt el nekem, mint hernád-nemzeti hároméves rektorának, mikor szünidőkre hozzám járt, hogy ő bizony szerzetes (jeszuita) akart lenni és mert nem lehetett (hibetelleg boszúból) tért át a mi vallásunkra.“

Ez a Papp József cikkének inkriminált passzusa, amely miatt Zoványi Papp ellen folyamatba tette a pert, mely körül az illetékeség kérdésében hosszabb vita fejlődött ki a sátoraljai helyi és kassai kir. törvényszékek között, míg a kir. ítélőtábla a kassai kir. törvényszék, illetve a törvény rendelkezési szerint, Zoványi személyére, mint egy sárospataki nyilvános számadásra kötelezett szövegetet igazgatójára tekintettel, az esküdtzék illetékeségét állapította meg.

Igy került ez az ügy a kassai kir. törvényszék, mint esküdtbírótság él, melynek mostani főtárgyalásán Góth Sándor törvényszéki elnök elnökölt. Szavazó-bírák: Laezkó Andor és Mikita Emil kir. törvényszéki bírák voltak. Főmagánvádlót (Zoványi Jenőt) dr. Darvas Sándor kassai ügyvéd képviselte, míg vádlott: Papp Józsefet dr. Kemény Béla kassai ügyvéd védte.

A tárgyalás megkezdése után Góth esküdtbírósi elnök kijelentette, hogy a főtárgyaláson dogmatikus elvek vitátságát nem enged meg s a felek eszupán a rágalmazás kérdésével foglalkozhatnak.

Papp József az elnök kérdésére elmondotta, hogy őt Zoványi kényszerítette a cikk megírására, amennyiben Zoványi, amikor Varga Lajos történeti munkáját revidálta, ehhez oly függőket írt, a mely Kálvint gyalázta. Neki, mint a református egyház papjának, kötelessége volt mestere védelmére kelni. A cikk inkriminált részének állításait fentartja, de kijelenti, hogy rágalmazni nem akart, s csak azt akarta kifejezni, hogy teológusok számára ilyen tanokat írni nem szabad. Amit ő írt, meggyőződésből írta és lelkiismerete szerint eszelekedett.

Az esküdtbírótság a bizonyítást kért kiegészítését nem rendelte el s erre megzövegelték az esküdtsekkel felteendő kérdéseket és megkezdődtek a perbeszédék.

Zoványi főmagánvádló képviselője, dr. Darvas Sándor, vádbeszéde során azt fejtette, hogy Zoványit a kérdéses függőlék megírására a tudomány haladásá és a felvilágosodás kötelezte. Mert uttörő volt és nem maradi szemléll, üldözésnek volt kitéve. Felolvassa dr. Baltházár debreczeni volt püspökjelölt levelét, amelyben Baltházár kijelentette, hogy Zoványi nem szolgált rá arra, hogy üldözék. Zoványit érzelmi momentumok vezérelték, s mert a vádlott rágalmazott, kéri szigorú megbüntetését.

A vádbeszéd után dr. Kemény Béla vádbeszéde következett, amely után az esküdték határozathozatalra vonultak vissza. A verdikben kimondották az esküdték, hogy Papp nem vétkes a rágalmazás vétségében. Ennek alapján a bíróság a vádlottat felmentette.

Az ítéletet a nagyobbrészt református-ságból álló közönség megjeljezte.

Bestiális némberek.

Kecskemét. Az újéskai csendőrség letartóztatott és a kecskeméti ügyészség fogházába szállított két némbert, akik szörnnyű brutalitással végeztek egy szegyenben esett leánnyal, a tizenkilenczéves Laezkó Juliannával. A leány néhány nappal ezelőtt hirtelen meghalt. A csendőrség gyanusnak találta az esetet, mert a leány igen erőteljes teremtés volt, a nyomozás aztán kiderítette, hogy mostohaanyja, Laezkó Imréné, egy Kakas Borbála nevű javasasszonnyal, miután mindenféle kotyvalékkal hiába tették, hetedikén egy kamarában addig gyötörték, a míg meg nem szabadították öthónapos magzatától. Másnap reggelre a szerencsétlen leány belepusztult a rémes operációba. Orvosi segítséggel megmenthették volna.

Harcz bicskával és karddall.

Kolozsvár. Minap éjjel rettenetes harcot vívott egymással Szakáll Péter katon és Bálint Ferencz legény. Az egyik karddall, a másik bicskával rontott egymásnak. A katonát vére borulva találták az uton. A borzalmasan sérült embert, aki kihallgatása után aléltságra esett, beszállították a honvédesapat-kórházba, ahol az orvosok reménytelennek mondják állapotát. A rendőrség még az éjjel elfogta Bálintot, akinek fejét, karját, mellét szintén hatalmas sebek borítják. Bálint következőképpen adta elő az esetet: Éppen a korezmából tartott hazafelé, mikor az országoton szembe jött vele a huszár. Békésen el akart mellette menni, de a katoná elébe állt, szó nélkül kardot rántott és a fején végig vágott. Ő futva menekült, de a huszár utána eredt s mikor beérte, ismét kaszabolni kezdte. Bálintnak élete forgott kockán, s csupa örvédelemből bicskát rántott s szembe fordult a huszárral. Ekkor fejlődött ki az élethalál-harcz a két ember között. Perekzig tartott a tusakodás s mindkettőjükből patakzott a vér, amikor Bálintnak egy hatalmas döfése a huszár tüdejét sérlette meg. A katoná összeesett, Bálint pedig hazavászorgott. A rendőrség és a katonai hatóság most azt kutatja, hogy a két ember közül kinek van igaza. Bálintot szintén a kórházba szállították, mert sérülései igen veszélyesek.

Robbanás a vasúti állomáson.

Marosvásárhely. A vasúti állomás szer-tárának raktárhelyisége egy mozdonyból kipattanó szikrától tüzet fogott. A raktárban levő folyékony gáz felrobbant és az indóház, valamint a vasúti kocsik ablakai bezuodtak. A tüzoltők csak későn foghattak a tűz oltásához, mert az életveszélylyel járt. A kár mintegy 20.000 korona.

A tévedés.

Mátészalka. A minap történt, hogy egy Jakab Sándor nevű legény este tizenegy órakor egy régi haragosát leste a sötétben, azonban tévedésből Muszer József társát ütötte le egy bottal úgy, hogy ez összeesett. Muszer társai menekülők Jakab után vetették magukat és egyikük, Péter Mátyás iparossegéd egy vésővel úgy hasbaszurta, hogy belei rögtön kifordultak.

Bűnhődés régi bűnért.

Mezőzombor. Nagy József gazdaember öt évvel ezelőtt kiment Amerikába. Itthon hagyott fiatal felesége férje távollétének időtartamára felüggesztette a házassági hűségéről szóló erkölcsi törvény végrehajtását és egy új honpolgárnak adott életet, azonban csakhamar megbánta eszelekményét és az apátlan porontyot elásta a kertben. Azután hajóra ült s kirándult férjéhez Amerikába. Az igazságszolgáltatás keze ekkor nem érte utól a bűnös némbert, de most, eszelekményének elküvetése után három évvel, férjével együtt visszatért Mezőzomborra, hol még meg sem meledgetett jőserint, mikor a szerencsi csendőrség már vállára tette a kezét s vallatta régi bűneért. Az asszony czinikups nyugodtsággal vezette a csendőroket ama helyhez, hol gyermekét elásta s itt a kis poronty esontvázat meg is találták.

Öngyilkos fogorvos.

Nagykörös. Dr. Pláger József harminczhatéves fogorvos, ki már egyszer öngyilkosságot kísérelt meg, agyonlőtte magát. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

Életunt kórjegyző.

Pozsony. Mergl Jakab kismagyarai kórjegyző agyonlőtte magát. Most kellett volna hivatalában vizsgálatnak lennie.

Gyermekgyilkos anya.

Répczelak. Vasmegeye. A faluban egy

LEGOLCSÓBB és LEGBITZOSABB
HAJOJEGYVASARLASRA, PENZKULDESRE
SCHWABACH ÉS FIA
KÉT MAGYAR BANKHAZA
1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE,
a 66-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RÓTH PÉTER Mgr.
NEW YORK, 145 MASODIK AVE., A KIENCZEDIK UTCZA SARKAN.
Kitünő ételek és italok. Kitünő ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
MINDEN ESTE ELSORANGU ZENEKAR.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.
FIRST NATIONAL BANK
Összes tőke \$450.000. Beszélnek magyarul.
IGAZGATÓTANACS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nieman, J. E. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thomson. UGYVEZETŐ: Albert B. Windt.
A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pennsylvánia állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ÖN BETETJE ezen banban teljesen biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kivetheti.
BETETJEIT EGY DOLLARTÓL feljebb posta útján is küldheti és mi azonnal megküldjük önnek a betétkönyvecskét. PENZT KÜLDÜNK a világ bármely részébe a legjutányosabb áron és a legrovidebb idő alatt.
AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyeket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást levélileg. CZIM:
FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

TŐKE: 100.000 dollár. FELESLEG: 500.000 dollár.
Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair jr.
SCRANTON SAVINGS BANK
120 és 122 WYOMING AVENUE, SCRANTON, Pa.
Alapított 1867-ben Alapított 1867-ben.
ESZAKKELETI PENNSYLVANIANAK LEGRÉGIBB TAKARÉKPENZTÁRA.
Ez a bank előeseti az embert a takarékoskodásban.
Kamatokat januárius 1-én és július elsején kifizeti.
BETETEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCZIG NYITVA.

Alapított 1897-ben. Telefon: 176 Melrose.
MANDEL és ILKOVITS
BANKHAZA
374 ALEXANDER AVENUE, NEW YORK.
Közjegyzői iroda. Tűz- és élet-biztosítás.
Hajó- és vasúti jegyek. Pénzküldés.
FORDULJANAK BIZALOMMAL A BRONXI MAGYAR BANKHOZ.

anya rettentő kegyetlenséggel megölte a gyermekét, mert meg akart menekülni a szegénytől, amit magzata hozott a fejére. Fehér Annának hívják a gyilkos anyát, huszonhárom éves és eselődéány. Minap alig, hogy megszülte gyermekét, ollóval átmettszette a eseseem nyakát, úgy hogy csak egy vékony kis bőrdarab tartotta a fejcskét a törzsön. A véres tetemet a leány aztán rongyba göngyöltte, kivitte a konyhába és bedobta a kemenczébe. Ekkor erőt vett rajta a gyengeség és eszméletlenül esett össze az izgalmauktól. Ilyen állapotban akadtak rá és hamarosan megtalálták a lefejezett kis eseseemöt is a kemenczében. Az orvosok a gyermeket felboncolták és megállapították, hogy élve jött a világá. Az esetről jelentést tettek a sárvári járásbírósnágnál. A lelketlen leány ellen, akit betegsége miatt nem lehetett letartóztatni, megindították a bűnvádi eljárást.

Megsértett ipartársulat.

Sátoraljai helyen megjelenő Felsőmagyarországi Hírlap-ban sulyos vádakkal illette a sátoraljai helyi ipartársulat elüljáróságát. Emiatt az elüljáróság Láncezt ellen pert indított. Az esküdtbírótság most foglalkozott ezzel az ügygel és Láncezt 500 korona fő- 200 korona mellék- és 400 korona perköltés megfizetésére ítélte és kötelezte az ítéletnek a lapban való közzétételére.

Szélhámos koldus.

Sopron. A napokban egy jóképű fiatal ember felkereste a jobb módú házakat, siralmas szavakkal megirt kérő irattal, hogy nyomorban levő, három gyerekkel kenyérré várakozó anyján segítsen. Az illető magát — állását vesztett hírlapíró-

nak mutatta be, amit egy fővárosi lap szerkesztője és kiadóhivatala által kiállított igazolvánnyal akart megerősíteni, anyját pedig fiatalon elhunyt tanító özvegyének mondotta. A gyűjtőívén egy jótékonykezdrá mindenkor szívesen adakozó urnak aláírását hamisította néhány korona aláírásával s a gyűjtés csakhamar számos koronákról tanuskodott. Ebed után azonban már a csendőrség is érdeklődni kezdett a kéregető iránt, de a fiatal ur a kivásalt koronákkal egyszerre eltűnt a városból, kámforrá lett, megérezte, hogy turpissága kiszűlt, s elcsipni nem lehetett.

Tót izgatás.

Szarvas. Minap folyt le Szarvason a lelkészválasztás az elhunyt Scholtz Gyula lelkész helyére a szarvasi ev. egyház ó-templomában, Veres József esperes és Havári Dániel esperességi felügyelő elnöklete alatt. Régen nem látott a szarvasi evangélikus egyház ily viharos közgyűlést. Már a választást megelőzőleg egy sajnálatos incidens kavarta fel még jobban a háborgó kedélyeket. Az egyik jelelt, M. nagy hatást tett tót szónoklataival és párthivei beszédét ezer példányban kinyomatták és a hívek között terjesztették. A választás előestéjén a „Szarvasi Hír“-ben megjelent egy közlemény, mely a nyomtatásban megjelent beszédet plágiumnak jelenti ki, amelynek részletei szöru-lsóra ki vannak írva a tót ev. nép-nél közkézen forgó prédikációs könyvből. Vasárnap reggel a templom zsufolásig megtelt hívekkel s midőn az istentisztelet végén Veres József esperes megnyitotta a választó-közgyűlést, már elszórtan hallatszottak ily közbeszólások: — Tótul beszéljen. — Veres József után Havári Dániel kezdett magyarul szólni, de erre óriási lárna keletkezett. A tömeg

követelte, hogy csak tótol beszéljen. — Tud tótol, a képviselőválasztáson tudnak tótol a néphez szólni, sőt tótol költeményekkel dícsőíteni a jelöltet — kiáltották. Haviár Dániel engedett a fenyegető tömeg óhajának, már most csak tótol beszélt a néphez. De kifakadásokban nem volt hiány. Követelték, hogy a megválasztandó lekész fogadalmat tegyen arra, hogy nyelvüket megvédi. Ellenkező esetben nem adnak csak ezeröttszáz koronát, a többi pótolja az állam. A gyűlés oly viharos jelenetek színhelye volt, hogy már ugy látszott, nem lehet megtartani a választó-gyűlést és fel kell azt osztlatni. Azonban Haviár Dániel folyékony tótsággal elmondott beszéde megnyugtatta a kedélyeket és a szavazás eredménye a következő volt: Kello Gusztávra esett 887 szavazat, Póvácsay N-re 26. Okályi Adolfa 14. Margócsy Aladára 57 s így a szarvasi ev. egyház új lelkészének Kello Gusztáv antalfalvi adminisztrátort jelentette ki az elnökésk.

Leesett a mozdonyról.

Szabadka. Izzalmas eset történt a topolyai vasuti állomáson. Reggel öt óra husz perczkor hagyta el a zimonyi vonat a szabadkai pályaudvart. A vonat gőzgépére volt beosztva Szalay Lajos máv. lakatos is. A vonat Topolya állomás előtt hirtelen megállt. A szemafor tilosra volt állítva. Néhány percznyi veszteség után a szemafor felhúzták jelöl, hogy most már nincs akadály, a vonat beroboghat Topolyára. A mozdonyvezető hirtelen megindította a vonatot. Szalay ebben a perczben előrehajolt a gépen, hogy megnézze a szemafor állását, de nem fogódzott elég erősen, s egyensúlyt veszve, lezuhant. A még alig mozgó vonatot sikerült gyorsan megállítani, de Szalay mindkét karja ekkor már a kerekek alá került. A gép mozgókeréke a szerencsétlen vasutas balkezét esaklóban, könyökben és vállban összetörte, ugy hogy jobb keze három darabba zúzódot szét. Amikor a vasuti személyzet a súlyosan sebesült Szalayt felemelte a földről, a sebesült rettenetes fájdalommal ellene szem panaszkodott, hanem ezigarettát kért. Czigarettázza várt meg, amíg a községből orvos érkezett. Dr. Rényi József topolyai pályaosro megvizsgálta Szalay sérüléseit, s azokat rendkívül súlyosnak találta. Szalayt bevitték a községi kórházba, ahol dr. Rényi nyomban megoperálta. Mindkét arját amputálni kellett. A beteg gyógyulása még hosszú ideig eltarthat.

Megmérgezett asszony.

Szatmárnemti. Három hónappal ezelőtt hirtelen meghalt Róth Albert lövőpetri nagybérlő fiatal felesége, szül. Weisz Irma. Róthné, aki hét évig volt férjénél, előkelő, gazdag szatmárnemeyi zsidó földbirtokos családból való. Hozományul tekintélyes summát vitt férje házához. Családi élete közismerten boldogtalan volt, így hát könnyen talált hitelt az eleinte csak suttogva tovább adott hír, hogy Róthné nem természetes halállal mult ki. Leghamarabb a váratlanul elhunyt fiatal asszony családja adott hitelt e híreszteléseknek, elanyyira, hogy csak Róthék háziorvosának megnyugtatóására engedték eltemettetni. A háziorvos ugyanis a leghatározottabban állította, hogy a különben egészséges asszonyt szívészűhüdes ölte meg. A férj pedig ugy adta elő felesége halálának körülményeit, hogy az gyomorfájásról panaszkodott, a mikor halála napján töle bucsut vett, hogy a templomba menjen. Félóra mulva aztán az asszony meghalt. Csakhogy sem a háziorvos, sem a férj előadásai nem nyugtatta meg a rokonságot, amely végre is jelentést tett a nyíregyházi törvényszéknek. Erre a vizsgálóbíró elrendelte Róth Albertné exhumálását, amely már meg is történt. A boncoláskor aztán ki derült hogy Róthné karbolmérgezés következtében halt meg. A királyi ügyész rendelkezésére a hullarészeket már felküldték az országos törvényszéki vegyvizsgáló intézetbe. Szatmárnemeyében perze most nagy izgalommal várják a rejtélyes mérgezési eset fejleményeit.

Tudós koldus.

Szeged. A rendőrségre bekisérték Forr Lajos 67 éves urias külsejű embert, akit tilos kéregetés miatt a kihágási bíró elé állították. — Miért koldul? — kérdezte töle dr. Szalay József főkapitány. — Nagy sora van annak. Nyugalmozott hajóskapitány vagyok, tizenhárom nyelvet beszélek és harminckét nyelven értek. A főkapitány erre angol, francia, olasz és német nyelven kérdéseket intézett hozzá és az érdekes koldus mindenre a kérdezett nyelven megfelelt. — Hogy jutott koldusbotra? — Ezelőtt tíz évvel Ausztrália mellett hajómmal borzalmas vihart szenvedtem.

A hajótörés 90 embert pusztított el, csak tizedmagammal menekültem. Szivbajt kaptam, amiből tavaly a szegedi kórházban gyógyultam ki. Itt Szegeden állást kerestem és elmentem Szűcs József kapitányhoz, aki azelőtt szintén hajósemer volt. Segítséget kértem. Adott tizenöt krajczárt, de rögtön utánam küldte a rendőreit, hogy tilos kéregetés miatt fogjanak be. Itt szeretnék maradni, itt gyógyultam ki a bajomból... Nem kéregettem, csak egy volt hajósemerhez fordultam... A kérését azonban nem teljesítették. — Sajnálom, — mondotta dr. Szalay, — de el kell toloncoltatnom, a törvény parancsolja. — Visszajövök, akár gyalogosan is. Itt akarok meghalni Szegeden. A megsértett éjjeli őr. Szombathely. Emberhalál lett annak a vége egy vasvármegyei kis községben, Felsőszékön, hogy a legények nem vették komolyan az éjjeli őr tekintélyét. Már czibusban, éppen akkor, amidőn ugy látszott már, hogy halaszthatatlan a szerbek ellen háboru, Felsőszékön is sokat beszéltek a háboruról. Egy éjszakán Laki József éjjeli őr dárdájával és kirttel felszerelten nekiindult a községnek. Utközben fiatal legényekkel találkozott és Laki József nem állhatta meg, hogy pontos értesüléseit el ne mondja neki. Elbeszélte, hogy egy magasrangú ember azt mondotta neki, hogy legközelebb minden tizenöt éven felüli legényt besoroznak és elvisznek katonának. A fiatal fiuk nem döbbenek meg, sőt kinevették a politikai éjjeli őr. Az éjjeli őr erre rögtön más hangból kezdett beszélni és rájuk szolt, hogy azonnal menjenek haza és ne zavarják a esendet. Nyomaték kedvéért elővetáztán verekedés lett és a dühös éjjeli őr az egyik fiut szíven lötte. A szombathelyi törvényszék most ítélkezett az ügyben és az éjjeli őröt öt évi börtönrre ítélte.

ongyilkos plébános.

Vértesszék. Fejérmegye. Andriszék János, a község római kath. plébánosa, lakásán szíven lötte magát és nyomban meghalt. A plébános valóságos rajba volt a szesz italnak, s ez idegét annyira megrongálta, hogy apathikussá lett s hivatalát sem tudta az utóbbi időben ellátni. Püspöke, Prohászka Ottokár, tanácsára éppen a közeli napokban szanatóriumba kellett volna mennie. Ugy látszik, ez érlelte meg benne a halál gondolatát. A plébános Urnapján reggel, miattal hívei a templomban misére gyülekeztek, lakásán vadászfegyverét szívének irányítva, agyonlötte magát. Halála meggyeszerzte megdöbbenést keltett.

A pálinka.

Tömeges mérgezés Budapestén. Hazulról írják június 12-iki kelettel: Az utóbbi két nap alatt öt ember halt meg hirtelen, ugyanazok között a körülmények között Budapestén. Mind az öt szegény ember, mind az öt szenvedelmes pálinkaivó és mind az öt ugyanazon a környéken lakott. A külső Józsefvárosban, a Tömö-utczában, Grünfeld Jakab pálinkamérése körül történtek a gyanus halálesetek. A nyolezadik kerületi kapitányának amelynek egymásután jelentették be a hirtelen haláleseteket, feltűnt a dolog, kutatni kezdtek az oka után s egyelőre megtiltották a holttestek eltemetését és lefoglalták Grünfeld Jakab pálinkafőző-gyárában és üzletében a szesz italokat. Az első haláleset tegnapelőtt este történt. A nyolezadik kerületi kapitányának bejelentették, hogy a Tömö-utca 36. számú házában hirtelen meghalt Kneip György harminckét esztendőes könyvkötő. A rendőrség, majd a tisztí orvos is megjelentek a holttestnél, az orvos megvizsgálta s miután sem külső erőszakot, sem egyéb gyanus körülményt nem konstataált a holttesten, a lakásban hagyta. Ez a hirtelen haláleset természetesen fel sem tűnt a rendőrségnek. De akkor, amikor tegnap reggel ugyanerről a környékről még két hirtelen halálesetet jelentettek be a nyolezadik kerületi kapitányának, már gyanussá vált a dolog. A Tömö-utca 36. számú házában Klimek Márton házmester, a Gólya-utca 33. számú házában pedig özvegy Telka Ferenczné, született Milieza Ágnes hetvenhatesztendő koldusasszony haltak meg hirtelen. A tisztiorvos ugyanazt konstataálta, mint azelőtt való nap Kneip Györgynél. Megkérdezték hozzátartozóikat, mit csináltak Telkáné és Klimek tegnap, hol jártak, mit ittak, amire kiderült, hogy mindketten alkoholisták s Grün-

feld Jakab Tömö-utca 33. szám alatt levő pálinkamérésére jártak állandóan. Megállapították, hogy Kneip ugyanoda járt s hogy neki sem volt semmi baja rejtelmes halála előtt. A tisztí orvos intézkedett, hogy a holttesteket bezsálítsák a törvényszéki orvostani intézetbe, a nyolezadik kerületi kapitány pedig megindította a vizsgálatot. Ma reggel ugyanarról a környékről, sőt ugyanaból az egy házból megint két hirtelen halálesetet jelentettek be a rendőrségnek. A halottak: Fodor János könyvkötő és özvegy Kimla Jánosné, szül. Hobott Magdolna burgonyazúzó, akik mind a ketten a Tömö-utca 36. számú házában laktak.

A tisztí orvos véleménye szerint halálukat ugyanazok a körülmények okozták, mint az előbbi háromnál. Mindnyájuknál heves főfájással kezdődött a beteges állapot, aztán nehéz lélegzés állott be, később kínos, hangos hörgés vagy hasmenés, eszméletlen állapot, amely után nem sokára bekövetkezett a halál. A nyolezadik kerületi kapitány összes adatait ma éjszaka küldte be a főkapitányság központi ügyeletére, amely rögtön megindította a nyomozást. Detektíveket küldtek ki az elhunytak lakásaira s esakhamar megállapították, hogy a szerencsétlenek valamennyien szenvedelmes alkoholisták voltak s Grünfeld Jakab Tömö-utca 33. szám alatt levő pálinkamérésére jártak. A detektívek lefoglalták azokat a pálinkásüvegeket, amelyeket az elhunytak lakásaiban találtak, azonkívül Grünfeld Jakab pálinkamérésében és Orey-ut 24. szám alatt levő gyárában, a hol állítólag ő maga készíti a szesz italokat, minden pálinkafajtából mintát vettek és bevitték a főkapitányságra. A rendőrségi vegyész holnap reggel kezdi meg ezek megvizsgálását. Érdekes egyébként, hogy az egyik üvegben, amelyet Klimek Márton vizezházmester Tömö-utca 36. szám alatt levő lakásában találtak, a pálinkában törött magyar bors volt. Ugy, hogy felnyire betöltötte az üveget. Klimek ezzel erősebbé akarta tenni a pálinkát s nem lehetetlen hogy talán éppen ebben volt a mérgező anyag. Az elhunytak spirítusz rummal, angol keserít s különösen rumos keménymagos pálinkát ittak. Késő éjszaka még künn vannak a detektívek, hogy lehetőleg megszeressék azokat az üvegeket, amelyekből az elhunytak ittak. A vegyész vélemény meghallgatása előtt a rendőrség természetesen nem tudja még megállapítani, mi volt közvetlen okozója az öt halálesetnek, az elhunytak lakásában járó detektívek azonban mindenestre azt tanácsolták a házbelleknek, hogy egyelőre ne igyanak Grünfeld-féle pálinkát.

Grünfeld üzletében két alkalmazottja: Mándoki Ferenc és Löwy Ferenc azt mondják, hogy az öt halálesetnek nem lehet pálinkamérgezés az oka. Ugyanaból a pálinkából, amelyből az elhunytak ittak, négy nap alatt ivott még több, mint nyolezszáz ember s ezek közül éppen csak ez az öt halt meg. A nyomozás késő éjszaka is folyik.

Elcsérélt feleségek.

Egy állítólagos amerikai magyar történet. A Pesti Hirlap-ban olvassuk: Örökségről és pedig nem olyan örökségről van szó, mely Amerika aranytermő partjairól indul el élénk fantáziájú magyar örökös képzeletében, hanem amely valóban elindult pecétes papirus alakjában egy szilágymegyei bogárhátú kis házak falujából a felhőkarezőlök városába, hogy ott felújlja két magyar család nyugalmát és munkát, adjon jogtudósoknak, ha ugyan azok ki tudják bogozni a boldon véletlen által kötött esemőt. Rég volt már, nagyon régen, midőn két szilágymegyei községből elindult Amerika felé két magyar, két Csorvási János. Van belőlük ma is, volt akkor is néhány tucazt az erdélyi határon, itthon sem ismerték egymást, ott a nagy forgatagban pedig egymástól messze szétszóródtak. Egyik munkás lett a vasgyárban, a másik pallér mr. Brown vállalkozónál. Otthon egy-egy fiatal menyecske sirt a két magyar erős, ölelé karja után.

Vagy tíz év multán, szorgalmasan küldözve haza a forintokat, ember lett az amerikai munkában a két Csorvási János. Maga bíró, jól fizetett amerikai polgár, ki rövidre nyírott angol bajszot visel, nem szilágymegyei hátulvarrott eszmát, de amerikai cipőt és vasárnap angol szabásu saccót. Tíz év multán pénzt is, jegyet is küldött haza majd egy időben a két Csorvási János, hadd jöjjön ki a menyecske az új hazába. El is indult a két asszony Amerika felé: az egyik egy német gőzősön, a másik egy angolon. Egy nap ért a két hajó az amerikai partra hol már várta mindegyiket a kalauz-iroda embere, melyet megbízott mind a két mr. Csorvási, mert hát munkaidőben nem lehet asszony elé futkározni. A jó Isten a megmondhatója, hogy mint vitette el az amerikai kifutó, de a zoványi Csorvási lakására a borzási Csorvási feleséget vitte, a másik is persze férfi esrért. Várták este a menyecskek az emberüket a felbőkarezőlök tizedik emeletén. Mikor beléptek az uri gunyás, beretvált bajsuzu ember, összeapta az asszony a kezét: — Ahaj, de megváltozott a kend ábrázata, édes embereim! — De té is megszovánkódtál, anyjukom! Így meg így elbeszélgettek, erről is, arról is, aztán egymás mellé kívánczozott a két becsületesen dobbanó magyar szív és reájuk borult a nagy new yorki esilagos éjszaka és két magyar család felé elindult az egékből egy-egy kis amerikai honpolgár. Eltelv néhány év a tévedés nem igen derült ki, az amerikai munkáslet nem igen ad időt a hosszu beszélgetésekre és éltek boldogul a két Csorvásiék. Eláncnek ma is boldogul, ha meg nem hal egy öreg szilágymegyei gazdaember és bele nem írja a testamentumba: Hagyom az én belsőségemet, meg harmincz hold szántómat az én hugom, Csorvási Jánosné, Szabó Örsze gyermekére, a Janesira, lakik Amerika országban, New Yorkban, X. Avenue 516. Elindult a pecétes irás és ment-ment a hivatalok ozeánján keresztül, mig az amerikai hatóság előkujtogartta a két Csorvási Jánost: — Mr. Csorvási, az ön neje Szabó Örsze nevé hölgy, kinek fia Janesi. Intett a magyar, hogy igenis, eltalálta az ur. De közbeküldött az asszony, az is tudott már angolul: — De megboldult ám az én uram, az én nevem Somogyi Juliánna. A másik Csorvási vágott most közbe: — A gentleman neje téved. Az én nőm Somogyi Juliánna. A hivatalnok rájuk nézett, hogy ne hivja-e az ambulance-ot, aki szállítja az örülteket. Nagy keresgélés támadt az „első papír”

Alapítottatt 1882. Legelő magyar bankhá.

Hugo Lederer's BANK OF EXCHANGE

55 AVENUE B, 4-1K UTCZA SARKÁN, NEW YORK.

PÉNZT legbiztosabban és leggyorsabban küld haza az ó-hazába. Minden magyarországi takarékpénztárral összeköttetésben van.

HAJÓJEGYET elad az összes hajóvonalakra a legjobb és leggyorsabb hajókra a hajótársulatok által megállapított eredeti árákon.

KÖZVEGYZŐI osztályában olcsó díjazás mellett hazai ügyeket pontosan elintéz. Okmányokat konzultánsilag intélestitet.

HUGO LEDERER, 55 Ave B, NEW YORK

LILIOM CREMET ES SZAPPANT

RÓTH SAMUEL-félt

ha használ, arca sima, fehér, puha és mint a harmat, friss és hide lesz. SZEPLŐT, májfoltot, pattanásokat, kiütéseket és minden néven nevezendő arczisztatálanságot legrovidebb idő alatt az arczról levez. Kapható RÓTH SAMUEL gyögyesztárban, a „MEGVÁLTO”-hoz.

125 AVE. A, Cor. 8th Street, NEW YORK CITY.

BÉKEFFY és SUSSMAN

„UNIVERSAL” KÁVÉHAZA ÉS ÉTTERME.

1059 második Avenue, New York
az 55. és 56-ik utcák között.

AZ ELŐKELŐ MAGYARSÁG KEDVENCZ TALÁLKOZÓHELYE.

Zamatos ételek, kitünő italok, elsőrendű kiszolgálás.

A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA

Bivállal jutányos árák mellett bármily nyomdai munkát. Újságtól kezdve névjegyet. ALAPSZÁLYOKAT A LEHETŐ LEGOLCSÓSSÁBAN KESZITUNK. Aki szép, izléeses munkát akar, forduljon hozzánk.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

◆◆◆◆◆ A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA ◆◆◆◆◆

153 East 4th Street, New York.

Nők és férfiak!

Nekünk van a legnagyobb orvosi gyakorlatunk a magyarok között az Egyesült Államokban és Kanadában. Sok év óta férfi és nő betegségek gyógyításának szenteltük magunkat. Kik alapos, lelkiismeretes gyógyulást keresnek szakszavattal, tapasztalt európai orvosoknál. Kik alaposan vizsgálnak, kezelnek szerv, tüdő, ideg, máj, gyomor, vese, hólyag, lép, szék, szem, fül, orrbetegségeket, neműgyógyészet, aranyér, koszorúvénymal, vérmegezeset, bázisrák, húgyúti, bélbeteg és bármily titkos betegséget, — azok bizalommal forduljanak hozzánk. Mi rövid idő alatt kezelünk mindennemű titkos, belső és külső bajokat, dagasztásokat (impotencia, torokdagadt), vérleket, elgyengült férfiak, impotenciát, hipokri bűnök s kihágások következményeit és mindennemű neműbetegségeket. Jóliszavunk: a beteg alapos és lelkiismeretes kezelése, annak megelődésére. Ha a bajt gyógyíthatatlannak találjuk, azt közlére nem vállaljuk el és őszintén megmondjuk. Gyógykezlelünk teljesen fájdalom nélkül és nem akadályozunk senkit munkájában: szerkelet gyógyítunk este. Tánkezőt fordítva hozunk: ez semmire sem kerül: ha baja van, jöjjon azonnal, ne halassza hólyapra. Ha személyesen nem jöhet, írjon. Fel vagyunk szerelve legújabb villanyos készülékkel, Röntgen-sugaras gépezettel (mely a test keresztmetszítését teszi lehetővé) és a jelenkori orvosi tudomány minden legtekélyesebb eszközeivel. Vizeletvizsgálat elvállalunk; mérleket 27¢-ig ingyenben nem alkalmazzunk. Mi New York Államban törvényileg be vagyunk jegyezve.

Dr. Landes, Dr. Rankin, Dr. Roger, Dr. Shattuck,
orvosok a

Bécsi Orvosok Intézetében.

140 E. 22 STREET, NEW YORK CITY.
3-ik és Lexington Ave. között.
RENDELÉS: Reggel 9-tól este 8-ig.
VÁSÁRNAP: Reggel 9-től d. n. 4-ig.

után és kiderült a már elfeledettnek hittéted. Most hát pörre mennek. Az egyik Csorvási ügyvédje azt vitatja, hogy azé a juss, akitől nemzette Szabó Örsze a gyermeket, a Janesit, a másik meg azt vitatja, hogy azé a juss, aki őcses volt az örökgyónak, mert nem tehet róla, hogy nem Örszétől, hanem Juliánmától lett gyereke, a kis Kató.

SEHONNAI KISSASSZONY.

— Amerikai regény. —

Irtta: Archibald Clavering Gunter.

(Harminezötödik folytatás.)

Aztán van valami Bob nevű fickó, aki állítólag a kedvese; de erről nem sokat tud senki... És Sammy Tomkins, aki a múlt héten járt Denverben, azt is mondta, hogy ott mindenki tudja ezt a dolgot és...

— És — vágott közbe Phil dühösen — ön pedig megmondhatja Sammy Tomkinsnak hogy fogja be a száját, mert ha Abe Follisnak a fülebe megy, hogy ő terjesztette ezt a rágalmat, akkor megrendelheti a sarkkővet!

S faképnél odavágnak a meghökkenett Gus-siet, egyenesen odament miss Flossiehoz, aki meglátván őt, közömbösen mondta: — Jó estét, mr. Everett! Önnek nagyon sok dolga lehet ma este.

— Miért? — kérdezte Phil. — Oh, csak gondolom — felelte Flossie, mosolygást erőltetve, — mert mindaddig arra se méltatott, hogy megszólítson.

— En? — esodálkozott Phil, mert eszébe jutott, hogyan kerülte őt Flossie egész este.

De nem akarván szeméremre vetni ezt, szerényen és tisztelettel tette hozzá:

— Ha csak sejteni mertem volna is, hogy szívesen látja közeledésemet, — hügyje el, hogy már régen idejöttem volna.

— Köszönöm, — felelte a leány, — s mivel már ily szíves, kérem, töljda meg ezt a szíveséget még egygyel...

— Kész örömet! — mondta Phil, — parancsoljon!

— Oh, csak kérem akarom, hogy vigyen haza... Mivel közel lakom, talán gyalog mehetnék. Utközben szeretnék öntől valamit kérdezni... Azt hiszem, — tette hozzá némi keserőséggel, — hogy Mrs. Shelton, aki ide kísért, nem nagyon fogja sajnálni, ha megszabadul tőlem.

Phil szótlannul karonfogta Flossiet és odavezette Mrs. Sheltonhoz, aki valóban „nem nagyon sajnálta”, hogy Phil hazavezette a leányt. Így hát elmentek a házból, de utközben Phil még hallott egy-két gunyos megjegyzést a „sehonnai kissasszony”-ról és a „Dutch Kate” leányáról...

Mivel Flossienak egyetlen arczizma se rándult meg, Phil azt hitte, hogy nem is hallotta, vagy legalább nem értette meg a sértő megjegyzéseket; de, amidőn kiértek az utcára, Flossie megállt és nyugodtan kérdezte:

— Azt hiszem, ön tudja, hogy miket beszélnek rólam a társaságban? — Nyomorult gazemberek! — fakadt ki Phil. — Ismerem az egyiket, aki a megjegyzést tette...

S hirtelen megfordult, hogy visszamegy a háltérembe, de Flossie megfogta a karját és nem engedte.

— Jöjjön velem, — mondta halkan. — Az igazi „hölygek és urak” jobban elhalmozta ma tiszteletük és gyöngédségük jeleivel, mint bármikor egyébkor; a többiekkel pedig ugyan ki törődnek?... Különben is, — folytatta, amint lassan mentek az utcán, — egy férfi se védelemhez más nőt, mint a feleségét, vagy...

— Vagy a menyasszonyát, — vágott közbe Phil hirtelen — Megengedi, hogy ezen a címen védelemzem önt?

Még jóformán el se mondta ezt, mikor Flossie már kihuzta kezét az övéből s pár lépésnyire megállva tőle, meglehetősen gunyosan így szólt:

— Ah, ez már a harmadik házassági ajánlat ma este.

— Nem értem, — dadogta Phil megzavarodva.

— Oh, megmagyarázhatom! — felelte Flossie keserűen. — Ön előtt már két más férfi is felajánlotta a nevét mivel... nekem nincs nevem; két oly ágról szakadt semmiházi, aki fel se mert volna emelni a szemét rám, ha a gyalázatos rágalmozók be nem szennyezték volna anyám emlékeit s a derék Abe Follist, aki félholtan talált a zordon hegyek közt és felnevelt! Ezek is házasságot ajánlottak nekem, abban a reményben, hogy a két-ségbeesés majd karjaik közé kerget engem is, meg a millióimat is... És ön, a kit tisztelek, most ugyanezt az ajánlatot teszi — szánalomból! — Hát nem lealázó ez?...

— Nem szánalomból, hanem szerelemből! — suttogta Phil fojtott hangon.

És meg akarta fogni Flossie kezét, de a lány hevesen elkapta előle.

— Megtettem volna ezt az ajánlatot akkor is, — kérdezte nagy keserőséggel — ha nem hallotta volna azokat a pletykákat?

— Nem!

— Ah!...

— De megtettem volna minden esetre, még pedig nem sokára, — mondta Phil,

növekvő szenvedélyvel. — Oh, higgye el, nem sokáig bírtam volna titkolni a szerelmemet!... Feleljen hát, Flossie, kérem!

— Mit feleljek? — kiáltott fel Flossie elkéseredetten. — Azt, hogy ön megőrült!... Ki venne nőül olyan leányt, a kinek nincs neve, akit a társaság kiközösítene a kebléből?... S még ha ön megtenné is: én sokkal büszkébb vagyok, semhogy elfogadhatnám ezt az áldozatot... Nem hallgatók meg semmiféle házassági ajánlatot és nem megyek nőül senkihez mindaddig, amíg csak nem lesz nevem... Kérdezni akartam öntől valamit, de az ön ajánlata után nem tehetem ezt... Majd csak magam fogok harkolni mindaddig, míg szegény Tilly... Oh, megint másról beszélnek!... De szerencsére már itthon is vagyok...

— S nem ad más választ a kérésemre? — kérdezte Phil mély fájdalommal.

— Most nem!... Majd, ha nevem lesz! — felelte miss Flossie.

Majd halkan, szégyenkezve tette hozzá:

— Bocsásson meg... S köszönés nélkül beszaladt a kapun... de Phil utána sietett s a lépcsők alján utólrte.

— Mit bocsásson meg? — kérdezte fojtott hangon, izgatottan.

— Kérem, ereszessen el... — Nem addig, amíg nem felel.

— Tehát, — mondta a leány lassan, önmagával küzdve — miss Flossie Follis kér öntől bocsánatot azért, hogy a „Sehonnai kissasszony”, oly gögös volt ön-höz...

Amire Phil hirtelen megragadta Flossie mindkét kezét és szenvedélyes esókkal borította el... S mikor Flossie halk sikoltással felmenekült az emeletre, Phil vigan füttyörészve indult a klubja felé.

XXXIII. FEJEZET.

A Mrs. Warburton ezirkuszi ünnepéle.

Még az uton találkozott Grousemoornal, aki éppen a klubból jött. A skót lord arca egy komor volt, hogy Phil meghökkenve kérdezte:

— Nos, talán valami baj van?

— Az, — felelte Grousemoor — nagy baj. A klubokban és a társaságban olyan pletykákat terjesztenek miss Flossieról, hogy a szegény leány talán öngyilkos lesz, ha meghallja; pedig meg fogja hallani, mert egy pár lelketlen asszony összeesküdött, hogy kiüldözi őt a társaságból.

— Oh, miss Flossie már mindent tud, — felelte Phil sötéten. — De öngyilkosságról azért szó sincs.

Ezzel elmondta Grousemoornak, hogy mi történt ma este és szomorúan sóhajva tette hozzá:

— Bár segíthetnék rajta, hogy könnyebben viselje ezt az inzultust!

— Ön nem segíthet rajta, — felelte Grousemoor; — de a huga és Mrs. Willis megmenthetik. Ha ők veszik védelmükbe, a társaság egész másként fog bánni vele, mintha az a Mrs. Marvin védelmezi, aki melleleg mondva, azt hiszem, nem is szereti szegényt.

— Menjünk fel Bessiehez, — mondta Phil hirtelen; — legjobb lesz, ha azonnal elvégezzük ezt a dolgot.

Mihelyt felmentek, Phil azonnal előállt a dologgal.

— Szíveséget akarok tőled kérni, Bessie, s öntől is, Mrs. Willis, — így kezdte.

— Nem kérnék meg miss Flossie Follist, hogy menjen önökkel ezen a héten néhány mulatságra?

E kérésre Bessie és Mrs. Willis furesán néztek össze. Majd Bessie, rövid habozás után, így felelt:

— Nagyon szeretnék ugyan a kedvedben járni, Phil, de — s itt elpirulva tekintett Grousemoorra, — te te is tudod, hogy nem sokára vissza kell mennünk Bostonba s addig tömérek a dolgunk.

— Bessienek anyja a baja a keletgyéljével, hogy még léleketet venni se ér rá! — szölt most Mrs. Willis. — Én magam pedig oly keveset járok ki, hogy nem válhatom magamra ezt a dolgot.

Erre Phil, aki nem tudott színelni, keserű szemrehányással mondta:

— Nem a sok dolog a baj itten, hanem az, hogy önk is hallották a pletykát, a mivel ezt a szegény leányt rágalmozák: sőt nemcsak hallották, hanem el is hitték!

Mrs. Willis önkénytelenül felsikoltott, amivel elárulta, hogy Phil csakugyan fején találta a szöveget, Bessie pedig hirtelen azt kérdezte:

— S honnan tudod te, hogy az a „pletyka” rágalom?... — Gyalázatos rágalom! — kiáltott fel Grousemoor felháborodva.

— Ah, ön is? — ütődött meg Bessie. — Ugy látszik, önk szövegetek arra, hogy

megvédelmezzék ennek a fiatal leánynak vesztélyben forgó jó hírét?

— Minden esetre! — felelte Grousemoor.

— Igazán? — szölt Bessie kissé esipősen, mert nem tetszett neki, hogy a völegénye ennyire szíven hordja egy másik fiatal leány sorsát.

— Itt csak egy dolog segít, Phil, — mondta Grousemoor halkan — ki kell találni az egész titkot. Akkor bizonyára segítségünkre sietnek.

— Miféle titkot?! — kiáltott fel a két hölgy egyszerre.

Bessie pedig szemrehányóan nézett völegényére és panaszosan mondta:

— Ah, hát ez volt az oka a sok tanácskozásnak, sürgönyváltásnak?... És ezért hanyagolt el engem az utolsó tíz nap alatt a bátyám is, a völegényem is?

Amire Grousemoor kaczagva mondta Philnek:

— Ki vele, sógor!... Mondjuk meg azt a titkot hamar, már csak a Bessie lelki nyugalmának kedvéért is!

— Nem bánom, — felelte Phil. — Hallgassanak tehát ide, de ne feledjék, hogy amit mondani fogok, igen nagy és fontos titok.

— Titok? — ismételte a két hölgy izgatottan.

— Még pedig olyan titok, hogy... színtem nem tudom, el szabad-e mondanom önöknek!

— Oh, kivájonj bármi zálogot a hallgatásunkról, csak mondja el! — könyörgött Mrs. Willis.

— Vágd ki a nyelvemet, ha tetszik; csak a füleimet hagyj meg! — kiáltott fel Bessie komolyan.

— Helyes! — mondta Phil, — én hát bízom önökben és mindent elmondok...

A két hölgy álmélkodva és hihetetlenül hallgatta a regénybe illő izgató történetet; de midőn odaért, hogy a lordsburghi ügyész hivatalos okmányval bizonyította a kis miss Florence Willoughby halálát, Bessie hirtelen közbekiáltott:

— Ez nem igaz! — Megesküdhetem rá, hogy az indusok nem ölheték meg miss Florence Willoughbyt, mert a kis leány jelen volt apja és anyja temetésén, s én tulajdon szememmel láttam, hogy a kis leány elutazta a nagybátyjával Pueblo-ba, Coloradoba.

— Ön hát azt hiszi, hogy ez a Flossie valóban angol peer-leány? — kérdezte Mrs. Willis, a kezeit összeesapva.

— Majdnem bizonyos vagyok benne, — felelte miss Bessie. — Phil megesküszik rá, hogy az a sebforradás a felső jobbkarján az indusok golyójától származik; s most, hogy rá gondolkok, emlékszem, hogy midőn az első alkalommal beszéltem vele, egyre azon tündöttem: — honnan is oly ismerős az arca?... Igaz, hogy sok éve, amikor láttam, s akkor magam is kis leány voltam, de szinte-szinte azt hiszem, hogy...

— Én pedig azonnal meggyőzőlek, — szölt Phil, s egy arczképet mutatván hűgának, azt kérdezte: — ki ez?... — Ez, — felelte Bessie hirtelen, — Flossie Willoughby arczképe, azé a kis lányé, a kit 1881-ben láttam Lordsburghban.

— Eltaláltad! — mondta Phil. — Ez az arczkép szegény Willoughby kapitány-nál volt Új-Mexicóban, s én csak a minap kaptam vissza a boldogult leveleivel együtt, melyeket a Pullmann-kocsiban felejtett anyám, mikor Brick Garvey átadta neki a darabot... Hát ez: kinek az arczképe? — kérdezte s egy másik képet tartott a huga elé.

— Ez szintén Flossie Willoughby! — mondta Bessie hirtelen.

— Tévedsz! — kiáltott fel Phil. — Ez miss Flossie Follis arczképe, egy évvel az után, hogy megtalálták és Abe Follis örökbe fogadta. Ezt a mostani apjától kaptam.

— Akkor a kettő egy!... Megesküdhetem rá! kiáltott fel Bessie ünnepélyesen. — Két tojás nem hasonlíthatna jobban egymáshoz.

— Ön hát bizonyos abban, hogy a leány lady Avonmere? — kérdezte most Mrs. Willis izgatottan.

— Akkor mindent megteszek, amit csak tehetek érte! — felelte Mrs. Willis határozottan.

— Oly bizonyos, mint amely bizonyos vagyok abban, hogy ön Mrs. Livingstone Willis!

— Tehát mind a kettőjükre számíthatunk? — kérdezte Grousemoor.

— Testtel-lelékkel! — felelte Bessie.

— Akkor hát védelmükbe veszik az üldözött leányt? — kérdezte Phil.

— Hogyne! — kiáltott fel Bessie lelkesülten. — Mrs. Willis mindjárt holnap meglátogatja őt s holnapról kezdve mi visszők őt mindenhol; és ha bárki is görbén mer nézni rá, majd figyelmeztetjük. — „Vigyázzon! Ez a valaki, akit ön léenz, nem közönséges lány, hanem Willoughby Stella Beatrice Florence, Avonmere lady és angol peer-leány!”...

— S ezzel figyelmeztetik Avonmeret is! — vágott közbe Grousemoor, — s vele együtt Anglia összes úszorásait, akik mind védelmezni fogják e gazember jogait, mivel a pénzüket féltik.

— Ejha! — szölt Bessie megvetően. — Ön hát azt hiszi, hogy Avonmere máris nem tudja, kicsoda Flossie Follis!... Ugyan ki nem terjesztené róla azokat a rut rágalmakat, ha nem Avonmere maga?

— Bizonyos, hogy Avonmere mindent tud; de azt nem sejtí, hogy mi is tudunk mindent, arról meg éppen bizonyos, hogy Flossie semmit se tud, Avonmerenek nincsen mit félnie; s ő nem is törődik egyelőre Flossieval, mert miss Tillyt és a millióit akarja megkaparítani... De, még mielőtt ez megtörténne, én lecsapok rája, mint a villám!

— Akkor hát semmit se mondhatunk el miss Flossie társadalmi állásáról? — kérdezte Mrs. Willis kissé esalodottan.

— Egyelőre semmit, — felelte Phil; — de megvédelmezhetik minden sértés, mel-lőzés ellen, s annál nagyobb lesz a dicsőség és érdemük, ha később kiderül, hogy kit védelmezték!

— Tudod-e, Phil, — szölt most Bessie hirtelen, — tudod-e, mit tennék én a te helyedben?

— Nos?... (Folytatása következik.)

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénztételek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD és KÜHNE, 15 William street, New York.

KISS EMLI, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

NEMETH JANOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1879-ben. Pénzküldések és hajójegyelrusítás.

Fiókrodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 141 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431—1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és itelesítet.

HUGO LEDEBER, 55 Ave. B, New York. Az összes hajóvonalak hivatalos ügynöke, pénzt legbiztosabban és leggyorsabban továbbít. Közjegyzői irodájában olcsó díjazás mellett elvégez hazai jogügyeket.

MANDEL és ILKOVITS, 374 Alexander Ave., New York. Pénzküldés, hajójegyelrusítások, élet- és tüz-biztosítás, közjegyzői iroda.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co. Cassandra. Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakra az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alapítka \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereségy \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg. Megbízható pénzküldés és hajójegyelrusítás. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyek elintézését.

Fióküzletek: 207 Sixth Ave., Homestead, Pa. és North Duquesne Ave., Duquesne, Pa. Mindegyik üzlet Klein Jakab személyes felügyelete alatt áll s így bármely fióküzlethez forduljon is a magyarság, mindenütt pontosan és lelkesmeretesen fog kiszolgálatni.

KAIL G. ARPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézésére. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankcéteket elfogad. Pénzküldés és hajójegyiroda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120—122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Főliség 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvaniaiának legrégibb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.

PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, Ohio. Államilag engedélyezett hajójegy-, pénzküldés és közjegyzői iroda.

PERCZEL LAJOS, 532—534 Pearis street, Cleveland. WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM. **RIZSAK JANOS**, 127 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bárminemű okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldés és hajójegyüzlete. Házak, telkek vétele és eladása.

NEMETH JANOS, new yorki bankár, passaic-i fiók pénzküldés és hajójegy-üzlete: 150—2 street, Passaic.

SZABÓ LAJOS, Chrome. Pénzküldés. Hajójegyiroda. Tanács és utba-ignítás ingyen. A vidék egyedüli magyar közjegyzője.

HUNFALVY HUGÓ HITES ÜGYVÉD ÉS JOGTANACOS, közjegyzői hivatal. Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY, New York City.

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézésére. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA. Az összes hajóvonalak képviselője. HÁZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA. Magyar közjegyző. 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

RIZSAK JANOS KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE

127—2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.

MINDENNEMŰKÖZJEGYZŐI okiratok szakszerűen kiállítanak és konstatálással hitelesítettek. Jogi, katonai és telektörvényi ügyekben pontossággal járok el.

REAM BIZOTT ÜGYEBEN pontosan és lelkesmeretesen járok el. AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISÉREM A HAJÓHOZ. UTBAIGAZÍTÁST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok.

FIOKÜZLETEK:

ALPHA, N. J. WHARTON, N. J.

FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZTALVÁNYOK, HITELEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE. ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK.

15 WILLIAM STREET NEW YORK.

KAIL G. ARPAD

BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE

— Alapított 1890-ben. —

Közjegyzői iroda úgy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.

UNIONTOWN, Pa., W. MAIN STREET.

